

Ruimte voor **ontwikkeling**

Jaarverslag 2019

Countus
Groep B.V.

Inhoud

In de opmaak van dit jaarverslag is vanwege de Corona-crisis gekozen voor een sobere grafische weergave passend in deze tijd.

Directie Countus

Bericht van de Raad van Commissarissen	4
Ruimte voor ontwikkeling voor onze medewerkers	9
Ruimte voor ontwikkeling voor onze organisatie	13
Ruimte voor ontwikkeling met en voor onze klanten	19
Ruimte voor ontwikkeling voor onze toekomst	25
Ontwikkeling, verbetering en nieuwe verbindingen	28
Jaarcijfers 2019	34
Enkelvoudige jaarrekening	50

Ruimte voor ontwikkeling

Ruimte voor ontwikkeling, we zoeken en vinden het. Dat zit van nature in de mens. Zo ook in Countus. En vooral: in onze medewerkers en klanten. Zij zorgen voor beweging, voor vooruitgang, voor onze én hun eigen successen. Daarom bieden wij hen alle ruimte om te ontwikkelen. Zo groeien we samen.

Met elkaar vooruit. Op weg naar nieuwe kansen en mogelijkheden. Het is in een notendop waar we bij Countus elke dag voor gaan, als professionele accountants- en adviesorganisatie voor lokale ondernemers en ondernemingen. En we weten, om vooruit te komen en te groeien, is ruimte nodig. Ruimte om te ontwikkelen: ons speerpunt én resultaat in 2019.

Ruimte creëren, benutten en delen

Afgelopen jaar klopte op vele vlakken. Onze totale omzet steeg, net als het aantal jonge medewerkers en de omzet per fte – per medewerker bedienden we weer meer klanten. Ook onze portefeuille groeide door nieuwe aanwas. 2019 klopte vooral ook als volgende, samenhangende schakel in de lijn die wij in de jaren daarvoor hebben uitgezet.

Onze focus op ontwikkeling en groei, in brede zin, zien wij als een logisch vervolg op 2018, het jaar van samen succes maken en behalen. En op het jaar 2017, waarin we met elkaar bouwden aan merkbare meerwaarde. Dat jaar startten we met onze strategie Countus Tien jaar vooruit 2017-2027; we gingen aan de slag met de bouw van ons platform voor groei. Nog bredere dienstverlening, nog meer specialisatie, nog dichterbij de klant.

Van bouwen naar uitbouwen naar resultaat en succes oogsten. Dat is onze strategie – of noem het formule – waarmee we in 2019 ruimte creëerden en gebruikten voor ontwikkeling en groei. En, zoals we dat gewend zijn bij Countus, delen we die ruimte om er samen én persoonlijk van te groeien. Nu en in de toekomst. Dat maakt ons een aantrekkelijke én kansrijke partij om mee te werken. En zeker ook om voor te werken.

Met elkaar ruimte maken en benutten om zo samen te ontwikkelen en groeien. Het past bij Countus. Het is Countus.

Bericht van de Raad van Commissarissen

Ontwikkeling krijgt de ruimte bij Countus.
Onder meer door onze strategie Countus
Tien jaar vooruit 2017–2027 te volgen en
verder uit te werken. Of eigenlijk: verder te
ontwikkelen, want dat is het fundament van
groei. En het is de basis van nog meer van
betekenis zijn voor onze klanten. Samen
ontwikkelen, samen groeien, daarvoor
maakten we alle ruimte in 2019.

Vanuit onze rol als Raad van Commissarissen hielden wij ook in 2019 toezicht en adviseerden wij op het gevoerde beleid. Mét oog op ontwikkeling. Vooral voor de klanten van Countus Groep. Want zij zijn de reden van ons bestaan en de leidraad voor onze toekomst.

In 2019 kwam de Raad van Commissarissen vijf keer bij elkaar, conform het reguliere rooster. Daarnaast vond er een extra vergadering plaats in het kader van professioneel leiderschap, alsmede een open discussie over de versterking van de meervoudige relatie van de klant met het team en met de organisatie als geheel.

Strategie Countus

2019 was wederom een jaar van verder bouwen op en aan de strategie 2017–2027. De besluitvorming en overleggen van de RvC stonden in het teken van deze ontwikkelingen. Bijzondere aandacht ging uit naar de kwaliteits- en rendementsverbetering binnen Countus Accountants + Adviseurs BV, optimalisatie van een aantal groepsonderdelen en uitbreiding van vestigingen in de verschillende regio's. Deze focus had een specifiek doel: de in 2017 ingezette positieve rendementsontwikkeling voor Countus Groep ook in 2019 door te zetten.

De doorvertaling van de strategische uitbreiding in de regio's leidde voor de regio West tot de overname per 01-01-2020 van 216 Ceifer in Zeist, branchegenoot in de Zorg. In dezelfde regio werd afgelopen jaar verdere invulling gegeven aan de doorontwikkeling van de in 2018 gerealiseerde nieuwe vestiging in Odiijk en de verplaatsing van het businesssteam Countus Seres van Bennekom naar Wageningen. In de regio Zuidoost ging de aandacht uit naar de integratie van het eind 2018 aangekochte MKB-kantoor in Enschede en de splitsing en verzelfstandiging van de vestigingen Markelo en Groenlo. In de regio Noord lag de focus op de integratie van de in 2018 aangekochte Agro-praktijk in Assen en de verdere invulling van de locatie in Leeuwarden.

Aan de integrale marktbenadering met extra aandacht voor de focusgebieden Agro, Agri, Zorg & Welzijn, Horeca & Leisure is door Marktfocus Expertiseteams verder invulling gegeven. Ook komend jaar wordt er weer hard gewerkt aan het nog nadrukkelijker op de kaart te zetten van de marktfocusgebieden.

Raad van Commissarissen

Verbetering door toezicht, advies en aandacht. Het vormt de kern van onze activiteiten als RvC. Naast toezichthouder en adviseur vervullen wij een rol als werkgever ten aanzien van de statutaire directie van de Countus Groep. Daarnaast vormt de RvC het bestuur van de stichting waarin de meerderheid van de aandelen van Countus Groep B.V. is ondergebracht.

Een aantal actiepunten vanuit de strategie 2017–2027 ging in 2019 van start, zoals Employer branding, Recruitment en Strategische Personeelsplanning (alle binnen het werkpakket professionalisering HR-beleid), merkstrategie en positionering merk Countus en de ontwikkeling van een Management Development Programma binnen de Countus Academy.

Overige onderwerpen die aan de orde kwamen:

- Toezien op de te nemen acties die vanuit de verscherpte sturing door de directie naar aanleiding van de duidelijke rapportagestructuur en de interne planning & controlcyclus op de onderliggende bedrijfsonderdelen, businesssteams en expertiseteams naar voren komen.
- Klankbordfunctie bij optimalisering van de medewerkersparticipatieregeling voor de medewerkers binnen Countus Accountants + Adviseurs.
- Stroomlijnen van het besluitvormingsproces en begeleidingsproces rond overnames van praktijken en kantoren, inclusief het behandelen van diverse overname-mogelijkheden die regelmatig voorbijkomen.

Kwaliteit

De Commissie Kwaliteit bestaat uit de voorzitters van de RvC en de Auditcommissie, de interne Compliance Officer en de Professioneel Directeur (zijnde portefeuillehouder binnen de Centrale Directie) van Countus Accountants + Adviseurs B.V. Naast de kwaliteitsborging van de controlepraktijk kijkt de Commissie Kwaliteit vooral ook naar de kwaliteitsborging in het samensteldomein en de overige assurance en adviesdienstverlening vanuit de groep. De Commissie Kwaliteit adviseert waar nodig hoe de kwaliteit van de dienstverlening kan worden verbeterd. De commissie is afgelopen jaar drie keer samengekomen.

In 2019 zijn de uitkomsten van de dossierinspecties en van de evaluatie van het kwaliteitssysteem in het algemeen positief. Het kwaliteitsbeheersingsstelsel werkt naar behoren en de dossiers zijn (gemiddeld) van voldoende kwaliteit. Daarbij is naar alle domeinen binnen de discipline accountancy en naar de disciplines Fiscaal, Juridisch en Agro Bedrijfsadvies gekeken. Ook komend jaar moet hier weer veel energie in worden gestoken om het kwaliteitssysteem verder door te ontwikkelen.

Integriteit is vanuit meerdere gebieden een belangrijk issue voor Countus en kreeg daarom veel aandacht, evenals de implementatie van de AVG.

Klachten, claims, rechtsgedingen en meldingen van ongebruikelijke transacties, incidenten en datalekken zijn zaken die kritisch gevolgd worden, zowel in het belang van de reputatie van Countus en de sector als in het publieke belang.

Geconstateerd is dat alle aandacht en maatregelen gericht op kwaliteit positieve vruchten afwerpen. Het is tevens verheugend om te melden dat een groot deel van de maatregelen die recent door de Commissie Toezicht Accountancy en/of de Monitoring Commissie Accountancy zijn benoemd en waarin een onafhankelijke Raad van Commissarissen een rol speelt voor ons al gemeengoed zijn.

Overige onderwerpen

In de loop van het jaar zijn verder nog de volgende onderwerpen (soms doorlopend) aan de orde geweest in de Raad van Commissarissen:

- Uitgebreide en continue aandacht voor de nog steeds te hoge standen van debiteuren, nog te factureren diensten en de declaratieresultaten.
- Jaarrekeningen 2018 van de Countus Groep B.V. en de verschillende groepsonderdelen inclusief het accountantsverslag en de controleverklaring. De controlebevindingen en de voorgenomen verbeteracties daarop van de directie zijn daarbij uitgebreid besproken.
- De (voortdurend geactualiseerde) liquiditeitsprognose.
- Vervolgacties n.a.v. benchmark overheadkosten 2018
- Voortgang actuele ICT-ontwikkelplan infrastructuur en ICT-projecten.
- Medewerkerstevredenheidsonderzoek 2019
- Klanttevredenheidsonderzoek/NPS-meting 2019

Aftreden

Per 1 juli 2019 is de heer drs. J.H.M. van der Meer RA afgetreden als lid van de Raad van Commissarissen, tevens voorzitter van de Auditcommissie. De heer Van der Meer is opgevolgd door mevrouw drs. R. Lubbers-Hilbrands RA.

Governance

De Raad heeft de ambitie conform de aanbeveling van de Commissie Corporate Governance voor een optimale genderdiversiteit op het niveau van de Raad te zorgen. Op het managementniveau van Countus wordt hier ook al naar toe gewerkt. Op het niveau van de Raad is hieraan door de benoeming van mevrouw R. Lubbers-Hilbrands als commissaris per 1 juli 2019 verder invulling gegeven.

Auditcommissie

De Auditcommissie heeft in 2019 driemaal vergaderd. Hierbij zijn de volgende onderwerpen behandeld:

- De actuele financiële rapportagecijfers en kwartaalanalyses
- De Jaarrekening 2018 incl. Accountantsverslag 2018, Auditplan 2019, Begroting 2020 en de Managementletter.
- Tevens is door de Auditcommissie aandacht besteed aan de implementatie van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en de implementatie van de Systematische Integriteitsrisicoanalyse (SIRA).
- De Auditcommissie heeft daarnaast geadviseerd over de optimalisering van de medewerkersparticipatieregeling.

Overleg met de OR

Een afvaardiging van de Raad van Commissarissen heeft tweemaal een overlegvergadering met de ondernemingsraad van Countus Accountants + Adviseurs bijgewoond. In deze vergadering kwamen aan de orde:

- De algemene gang van zaken in de groep
- De strategische uitbreidingen en de uitvoering van de verzelfstandiging van Markelo en Groenlo
- Het HR-professionaliseringskader Professioneel leiderschap
- ICT-ontwikkelingen
- Begroting 2020 besproken
- Ook vond een globale evaluatie van de organisatiestructuur plaats

Conform het rooster van aftreden is de heer J.H.M. van der Meer per 1 juli 2019 als commissaris afgetreden. Bij de stappen in deze opvolgingsprocedure is aan het aanbevelingsrecht van de OR invulling gegeven. Tevens is de OR betrokken geweest bij de totstandkoming van de profielschets voor deze procedure en heeft de OR in de selectieprocedure een actieve rol vervuld, welke geleid heeft tot de aanbeveling van mevrouw R. Lubbers-Hilbrands als commissaris per 1 juli 2019.

Toekomst

Terugkijkend op 2019 constateert de Raad van Commissarissen dat de positieve rendements- en kwaliteitsontwikkeling van 2018 verder is doorgezet in 2019 voor de Countus Groep als geheel. Een mooie opgaande lijn, maar we zijn er nog niet. Ook komend jaar zal het rendement, met name van het bedrijfsonderdeel Countus Accountants + Adviseurs, nog verder duurzaam moeten worden verbeterd. De Raad volgt in 2020 met aandacht onder meer de intensivering van het HR-beleid, waaronder de doorontwikkeling van de Leerlijn ROA, de nadere uitwerking van het merkenbeleid en de marktpositionering.

Komend jaar zal de Raad extra toezien op de doorontwikkeling van leiderschapsstijlen en het leidinggevende kader. Ook volgen wij – vanuit de beschikbare, kwalitatief goede cijfermatige analyses – de implementatie van verdere verbeterpunten. Deze kunnen tot de gewenste verdere rendementsverbetering binnen Countus Accountants + Adviseurs leiden.

De in 2019 met elkaar gecreëerde ruimte voor duurzame doorontwikkeling van de Countus Groep vroeg een enorme inzet en betrokkenheid van directie, management en vooral ook van de medewerkers. De Raad van Commissarissen spreekt daarom haar waardering uit naar medewerkers, ondernemingsraad en directie voor deze inzet en de behaalde resultaten.

Zwolle, 22 april 2020

De Raad van Commissarissen

de heer D.J. Verhoeven
voorzitter

de heer B.J. Pastoor
vice-voorzitter

de heer E.G.M. van Ewijk
secretaris

mevrouw R. Lubbers-Hilbrands
lid en voorzitter Auditcommissie

de heer C.P. Maas
lid en lid Auditcommissie

Ruimte voor ontwikkeling **voor onze medewerkers**

Ontwikkeling is een geleidelijke verandering in een zekere richting. Bij Countus is het een gekózen richting: vooruit, op weg naar groei. Dát is de kracht van ontwikkeling, daar maken wij graag ruimte voor. Zeker als het gaat om talenten, kennis, teams. Oftewel: onze medewerkers, de mensen die Countus zijn en maken.

Wij werken dagelijks met kapitaal. Met het kapitaal dat op de balans staat. En ook met het voor ons échte, belangrijkste kapitaal: onze medewerkers. Zij zijn het die waarde geven aan onze diensten en producten en die meerwaarde bieden voor onze klanten. Juist omdat alle medewerkers op hun gebied experts en specialisten zijn. En omdat ze werken bij een organisatie waar ze zich tevreden, gezien en op hun plek voelen.

Thuis bij Countus

Het laatste is geen aanname, maar de uitkomst van het tweejaarlijkse Medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) dat in 2019 weer plaatsvond. Kregen wij als werkgever in 2017 gemiddeld een 6,9, in 2019 werden we beoordeeld met een 7,5. Geen leeg getal, maar onderbouwd met beoordelingen waar wij als werkgever trots op zijn: de mensen van Countus ervaren plezier in hun werk, voelen zich thuis bij de collegiale wij-cultuur en herkennen zich in onze no-nonsense, dichtbij-mentaliteit. Dat medewerkers zich thuis voelen

binnen Countus zien wij niet als vanzelfsprekend. We zien het wél als onze verantwoordelijkheid. En als resultaat van de ruimte die wij onze mensen bieden, op vele vlakken. Ruimte voor zelf regelen van werktijden en -uren, ruimte voor werken vanuit huis. Ruimte voor eigen ondernemerschap en voor meedenken over dat van de organisatie. En, speerpunt in 2019, ruimte voor persoonlijke ontwikkeling en groei.

Verbreden, verdiepen, verruimen

Nog weer meer dan in 2017 en 2018 namen onze medewerkers afgelopen jaar de ruimte om zich te ontwikkelen. Zij grepen kansen. Via alle opleidingen binnen onze Countus Academy, waar zij hun kennis verbreden en verdiepen in de digitale leeromgeving. En waar zij onze unieke, eigen opleiding Register Ondernemersadviseur (ROA) – in 2018 officieel CPION gecertificeerd – volgen om straks onze kennis en teams te verbinden met de behoeften en dromen van onze klanten. Terwijl de opleiding ROA onze mensen nu al doet groeien, ontwikkelden wij in 2019 nóg meer ontwikkeling:

het programma Management Development, voor (latent) talent met managementambities. Op basis van loopbaan-gesprekken, een assessment en persoonlijke doelen kiest de deelnemer zelf uit een breed palet aan trainingen, projecten, interimklussen en inspiratiesessies. Begin 2020 ging het programma voor het eerst van start.

Ook onze professionals in het primaire proces blijven zich ontwikkelen. Sinds afgelopen jaar doen zij dat tevens online: de PE-Academy biedt cursussen in de vakgebieden Fiscaal, Accountancy en Juridisch. Zo zitten zij dichtbij en bovenop nieuwe en actuele kennis. Daar groeien zij én onze klanten van.

Dat medewerkers zich thuis voelen
binnen Countus zien wij **niet als vanzelfsprekend.**
We zien het **wél als onze verantwoordelijkheid.**

Ontwikkelen met en op de klant

Onze mensen groeien met en bij onze klanten. Ze ontwikkelen zich door te doen: leren door werken en samenwerken in de praktijk. Op die manier maakte ook de controleafdeling (net als onze samenstelpraktijk) in 2019 grote stappen.

Het speelveld van de ondernemer wordt steeds complexer en vraagt om steeds bredere expertise. Door junioren, medioren en senioren samen te laten werken in één expertiseteam, wordt kennis ter plekke gedeeld en opgedaan. Bovendien is de praktijk een rijke leeromgeving voor specialisatie. Zo ontwikkelen onze mensen, klanten, diensten én organisatie; rendement waar iedereen van groeit.

Rendement gaat voor ons evenzeer over euro's, de nodige omzet maken, betaling van declaraties. Net als onze klanten zijn wij zelf immers ook ondernemer. Daarom ging 2019 tevens over ontwikkeling van een zakelijke mindset bij onze medewerkers: we vragen een vergoeding die past bij hetgeen wij bieden. Daarmee blijven wij een gezond bedrijf, waarin juist door ons positieve bedrijfsresultaat – in 2019 gestegen met 10,2% – ruimte is om te investeren in opleiding. Zo zijn en blijven we samen in ontwikkeling.

In het vizier van jongeren

Ontwikkeling was er ook in ons personeelsbestand. Niet in de laatste plaats door succesvol recruitment – ingezet in 2017, uitgebouwd in 2018, geoptimaliseerd in 2019: er is een

helder en eenvoudig recruitmentproces ontwikkeld voor zowel kandidaten, leidinggevendenden als HR. Het resultaat: Countus is zichtbaar op campussen en goed bekend bij studenten in de regio, zij weten ons te vinden. Met als gevolg dat de instroom van junioren goed op peil is. In de werving van medior en senior functies is ruimte voor verbetering. Nu het selectieproces op orde is, kan hierin verder geïnvesteerd worden.

Wat onze organisatie in huis én nodig heeft aan kennis, kunde en menskracht brachten we ook in 2019 scherp in beeld met onze strategische personeelsplanning. Dit instrument gaf ons wederom inzicht en handvatten om te komen tot een kwalitatief en kwantitatief optimale personeelsbezetting. Voor vandaag en uiteraard voor morgen.

Fouten als begin van vernieuwing en verbetering

Ontwikkeling, het zit in mogelijkheden bieden, in kansen grijpen én in onze cultuur. Voor ons zit het ook in de ruimte om fouten te mogen maken, want dat is onlosmakelijk verbonden met leren en groeien. Sterker nog, fouten maken zien we bij Countus niet als eindpunt maar als een begin van vernieuwing en verbetering. Voor onze medewerkers, voor onze organisatie, voor onze klanten. Zo zijn we rond, de cirkel van groei en vooruitgang.

Door junioren,
medioren en
senioren **samen**
te laten werken in
één expertiseteam,
wordt kennis ter
plekke gedeeld en
opgedaan.

Focus op balans en diversiteit

Onze teamsamenstelling krijgt mede vorm door organische bewegingen, maar ontstaat vooral door onze scherpe focus op balans en diversiteit. Die focus is zichtbaar in de getallen van 2019.

Instroom in cijfers

Net als in 2018 nam in 2019 de vraag naar personeel in onze markt toe, terwijl het aanbod gelijk bleef. Desondanks kozen het afgelopen jaar 90 talenten voor Countus: 59 medewerkers via vacatures of formatieplaatsen, 5 dual, 22 stagiaires en 4 oproepkrachten. Het aantal medewerkers stabiliseerde zich in 2019 op gemiddeld 516 tegen 522 in 2018.

Medewerkers naar geslacht per:	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2015	31-12-2014
Mannen	274	279	286	282	301	332
Vrouwen	242	243	243	244	255	275
Totaal	516	522	529	526	556	607

Medewerkers naar leeftijd per:	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2015	31-12-2014
15 t/m 24 jaar	50	44	47	35	28	41
25 t/m 34 jaar	129	129	127	132	152	179
35 t/m 44 jaar	109	115	126	130	145	146
45 t/m 54 jaar	124	130	138	147	157	168
55 t/m 64 jaar	95	94	87	80	73	70
Ouder dan 64 jaar	9	10	4	2	1	3
Totaal	516	522	529	526	556	607

Medewerkers naar dienstjaren per:	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2015	31-12-2014
0 t/m 4 jaar	206	185	150	122	128	178
5 t/m 9 jaar	72	91	103	130	189	170
10 t/m 14 jaar	95	93	88	73	54	82
15 t/m 19 jaar	30	45	66	82	84	55
20 t/m 24 jaar	44	35	32	23	15	34
25 t/m 29 jaar	18	26	31	40	40	39
30 t/m 34 jaar	26	24	33	30	21	24
35 t/m 39 jaar	15	13	13	14	16	14
40 jaar en meer	10	10	13	12	9	11
Totaal	516	522	529	526	556	607

Medewerkers naar dienstverband per:	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2015	31-12-2014
Fulltimers	191	202	198	206	228	255
Parttimers	301	292	298	295	309	323
Duaal studenten	6	7	8	8	5	5
Oproepkrachten	11	13	15	5	4	16
Stagiaires	7	8	10	12	10	8
Totaal	516	522	529	526	556	607

Ruimte voor ontwikkeling **voor onze organisatie**

Ruimte voor ontwikkeling leidt tot groei.

Dat is precies het resultaat dat wij voor ogen hebben voor onze klanten én voor onze organisatie. Want groei creëert mogelijkheden en kansen. En het creëert nieuwe ruimte voor verdere ontwikkeling. Met als resultaat, inderdaad, verdere groei. Niet voor niets had ruimte voor ontwikkeling in 2019 onze scherpste focus.

Die focus is ook een van de fundamenten van onze strategie Countus Tien jaar vooruit 2017–2027. Daarmee heeft ontwikkeling een vaste plek op onze actielijsten. Ook afgelopen jaar zagen we dat terug in onze resultaten. De totale omzet steeg in 2019 met 3,4% tot bijna € 47,5 miljoen. Onze medewerkers zijn harde werkers, zo werd weer bewezen, want ook de omzet per fte steeg met 1,2% tot € 110.400,-. Groei dus, doordat we daar samen aan werken.

Groei en beweging in aanwezigheid

Schaalvergroting geeft slagkracht. Precies wat nodig is om ruimte te creëren voor gewenste en geplande groei.

We benadrukken gepland, want ook afgelopen jaar kozen we er bewust voor om onze lokale aanwezigheid uit te breiden.

Na voorbereidingen en onderhandelingen in 2019 namen wij branchegenoot 216 Ceifer over – op 1 januari 2020 werd het officieel. Het kantoor in Zeist gaat verder onder de naam Countus Ceifer. Hiermee bouwen wij ons werkterrein in de medische sector verder uit en versterken we onze positie in de regio Midden-Nederland. Ook daar zijn we dus nóg meer dicht bij onze klanten.

Er waren, uiteraard, meer ontwikkelingen. Zo verzelfstandigden de vestigingen Markelo en Groenlo. Dit had tevens gevolgen voor huisvesting: Markelo verhuisde naar een modern pand aan het Burgemeester de Beaufortplein en een aantal medewerkers van standplaats Markelo namen hun intrek in de uitgebreide vestiging Groenlo. In Joure kreeg onze Countus vestiging een frisse, eigentijdse uitstraling.

Schaalvergroting
geeft slagkracht.
Precies wat nodig is
om ruimte te creëren
voor gewenste en
geplande groei.

Naast een herkenbaar gezicht zijn we bovenal een partij waar onze klanten en medewerkers op kunnen rekenen.

Geheel volgens onze strategie – we houden graag vast aan onze plannen – werkten we in 2019 verder aan wat we in 2018 in beweging zetten: team Enschede ontwikkelde verder na de integratie met Kremer & Kremer, team Assen deed hetzelfde na de integratie met Sabanoord. Na de verhuizing vanuit Bennekom is Seres in 2019 aardig gewend aan de nieuwe locatie in Wageningen. Ook de in 2018 geopende vestiging Odijk schoot afgelopen jaar haar wortels dieper in de lokale grond. Inmiddels zijn de medewerkers vertrouwde gezichten in de regio.

Fijn merk, voor klant en medewerker

Een vertrouwd gezicht, dat zijn we graag voor onze klanten. Net zo graag zijn we een herkenbaar gezicht, voor iedereen. Daar hebben we in 2019 een stevig fundament voor gelegd met onze nieuwe merkpositionering. Een vernieuwde, frisse huisstijl, een verhaal dat meer vertelt over wie Countus vandaag en morgen is, en een nieuwe pay-off: Countus. Daar reken je op. Zo zijn we naast een herkenbaar gezicht vooral een partij waar je, inderdaad, op kunt rekenen. Dat waren we altijd al, nú roepen we het.

Ook medewerkers – huidige én toekomstige – kunnen bij ons op veel rekenen: een sterk wij-gevoel en no-nonsense cultuur, ruimte voor persoonlijke ontwikkeling en om te werken vanuit talent, specialiseren in specifieke marktgebieden, unieke opleidingen en programma's; een mooie optelsom met onderaan de streep een heldere uitkomst: Countus is een aantrekkelijke werkgever. Ook daar vertellen we over:

eind 2019 gaven we vorm aan de online propositie van ons werkgeversmerk, intern lanceerden we onze nieuwe employer branding. In 2020 doen we dat extern, samen met de nieuwe merkpositionering. Countus als sterk én aantrekkelijk merk voor klant en medewerker.

ICT in ontwikkeling

Ontwikkeling en vernieuwing gaan hand in hand, zeker wanneer het automatisering betreft. In 2019 werd verdere vernieuwing van ICT ingezet. De migratie van het nieuwe klantdossier verwachten we begin 2020 voor de gehele organisatie uit te rollen. Ook de Accountview applicatie is vernieuwd. Hiervoor werd een project gestart, waarbij we voortborduren op een bestaande relatie: Accountview-leverancier Visma Software startte een pilot in twee business teams. Naar verwachting kan de gehele organisatie midden 2020 aan de slag met de vernieuwde applicatie.

De ICT bouw- en verbeterwerkzaamheden kwamen nu en dan met haperingen. Het geduld van de medewerkers werd soms op de proef gesteld, daar spreken wij onze dank voor uit. Ook dankbaar zijn we voor beveiliging van onze ICT-omgeving. In 2019 werden vele bedreigingen tegengehouden of ontmanteld. Er werden onder meer 224 gevallen van virus/spyware verwijderd, er zijn 0 doorbraken geweest en in de afgelopen 2,5 jaar zijn er ruim 400.000 spam/phishing mails tegengehouden. Onze hostingpartner van het rekencentrum blijkt betrouwbaar en sterk. Net zoals Countus.

Kwaliteit en compliance

De kwaliteit van Countus zit in onze mensen. Dat de uitkomsten van de evaluaties en dossierinspecties over 2019 tevredenstellen, is voor ons dan ook eigenlijk geen verrassing. De bevestiging door toetsing van externe assessors is uiteraard wél iets om trots op te zijn; ons stelsel van kwaliteitsbeheersing werkt. Echter, waar mensen en organisaties ontwikkelen, zijn ook verbeterpunten. Die brengen we in beeld met teamverbeterplannen, waarin ieder team in de kwaliteitsspiegel kijkt en na evaluaties verbeteracties benoemt.

Kwaliteit betekent voor ons ook voldoen aan de voorgeschreven wetten en regels: compliance. Daartoe voerden we in 2019 een Systematische Integriteitsrisico Analyse (SIRA) uit en benoemden

we maatregelen. Deze worden in 2020 ingevoerd zodat we risico's nog scherper zien, inschatten en beheersen. Ook op de in 2018 ingevoerde AVG zijn we scherp. Er is onder meer een Data Protection Officer aangesteld die erop toeziet dat we onze interne maatregelen nakomen. In ons eigen belang én in dat van onze klant. Zo tonen we onze integrale aanpak van kwaliteitsbeheersing. Want kwaliteit maken we samen.

Klachten/claims/procedures (nieuw in het jaar)	2019	2018	2017
Klachten bij compliance	13	15	9
Claims	6	6	7
Juridische procedures	3	4	4

Kwaliteit gaat voor ons ook over werken zoals het hoort, **voldoen aan de voorgeschreven wetten en regels.**

Subvention in 2019

Subvention mag terugkijken op een bijzonder goed jaar. Ook 2019 draaide om de belangrijkste bedrijfsdoelstelling: de mens centraal. Naast dat iedereen zoveel mogelijk mag doen waar hij of zij goed in is en blij van wordt, kon iedereen een persoonlijke training, cursus of opleiding volgen met behulp van een opleidingsbudget.

In het najaar deed Subvention mee aan de verkiezing Het vitalste bedrijf van Nederland. Dat resulteerde in een plek in de top 50 én in trots bij de mensen van Subvention. Een mooie erkenning van de aandacht die zij met elkaar aan vitaliteit besteden.

De doelgroepenbenadering (PMC's) Industrie, Vastgoed, Woningcorporaties, Agrarisch en ICT, met daarbij een focus op de diensten investerings- en innovatiesubsidies, werden nog verder geoptimaliseerd. Dat betaalde zich uit: financieel gezien werd 2019 het beste jaar in het 21-jarig bestaan van Subvention.

Op de thema's Duurzaamheid en Circulariteit loopt Subvention voorop als het gaat om kennis van subsidiemogelijkheden voor investering en innovatie. Dit wordt gekoesterd en het doel is dit verder te vergroten en benutten.

In 2019 werden de volgende ambitieprojecten opgesteld, waarop Subvention in 2020 voortborduurde:

- Optimaliseren van PMC's;
- Merk Subvention intern en extern uitdragen;
- Succesvol maken van de ICT-omgeving.

Iedereen draagt met zijn of haar talent en leerdoelstelling bij aan deze ambitieprojecten.

De mens centraal, dat is en blijft een belangrijk speerpunt voor Subvention, ook in 2020 staat het op de actielijst.

C3A Agro & Agri Advies in 2019

C3A Agro & Agri Advies heeft met het concept van ondernemersadvies in het bovensegment van de agrarische sector in 2019 wederom een succesvol jaar gehad. De klantenportefeuille is aangegroeid en het rendement van C3A bleef op niveau.

De Omgevingsadviseurs in 2019

Ontwikkeling en profilering, ook voor De Omgevingsadviseurs waren het focuspunten in 2019; zij maakten zich nog duidelijker zichtbaar in de markt.

Een ander focuspunt, waar afgelopen jaar eigenlijk niemand omheen kon, was het thema Stikstof. Door de uitspraak van de Raad van State kwamen veel vergunningen en bestemmingsplanprocedures onder druk te staan of stil te liggen. In samenwerking met Countus belichtte De Omgevingsadviseurs het thema Stikstof van een andere kant: wat kan er wel. Dit sloeg aan. Via ondernemersvakbladen en informatieavonden gaven zij klanten en prospects handvatten om ook in deze onzekere tijden door te kunnen gaan met ondernemen.

Groei was ook, het team breidde uit met een jurist/senior adviseur. Daarmee is De Omgevingsadviseurs ook goed vertegenwoordigd in Brabant.

Als laatste, en zeker noemenswaardig: in 2019 werden voorbereidingen getroffen om De Omgevingsadviseurs in een separate bv onder te brengen. Per 1 januari 2020 is dit een feit.

WeCapital in 2019

Bedrijfsfinancieringen, –waardering, –overdracht en –overname. Sinds 2017 is WeCapital de specialist in alle zaken die raken aan bedrijfsfinanciering. Als label verbonden aan Countus, als adviseur onafhankelijk van banken en financierders.

In 2019 bouwde WeCapital aan vindbaarheid, online welteverstaan. Investerings in online campagne voeren vertaalden zich in betere vindbaarheid in Google, meer bezoekers op de website en een groei in het aantal prospects en leads.

Terwijl de vraag om advies over rentederivaten afnam, wilde de klant meer advies over vastgoed, projecten in duurzaamheid en aankoop en ontwikkeling van zorgvastgoed. Investerings die vragen om een creatieve financieringsoplossing.

In april 2019 startte de samenwerking met Fiscount en is het nieuwe label Fiscount FinancieringsService gelanceerd. Deze nieuwe dienstverlening is opgezet voor de aangesloten kantoren van Fiscount en haar relaties. Fiscount FinancieringsService richt zich op educatie voor accountants-, administratie- en belastingadvieskantoren op het gebied van het verkrijgen en onderhouden van bedrijfsfinancieringen. Daarnaast wordt, in samenwerking met het aangesloten kantoor, de ondernemer geholpen aan de beste financieringsoplossing.

In 2020 blijft WeCapital zich doorontwikkelen in het vakgebied. De markt vraagt continu om actuele en adequate kennis en ervaring. Ook wordt er blijvend ingezet op verdere groei van het merk WeCapital.

Ruimte voor ontwikkeling **met en voor onze klanten**

**Wij zijn thuis in cijfers, in ondernemen
én in wat ondernemers beweegt.**

**Die combinatie maakt ons een gedegen
accountant en sparringpartner voor onze
klanten. Zij kunnen op ons rekenen.**

**Wat Countus extra aantrekkelijk maakt,
is onze specialistische kennis van Agro, Agri,
Horeca & Leisure en Zorg & Welzijn.**

**Daarin zijn wij meer dan thuis. Nu én in de
toekomst, want we blijven ons ontwikkelen.**

Voor en met onze klanten.

Wij bieden onze klanten de breedste en meest actuele kijk op zaken. Dat kunnen wij omdat onze medewerkers continu de ruimte krijgen en nemen om zich te ontwikkelen. Het resultaat: specialistische kennis. Die delen wij – geheel in lijn met onze strategie en ons DNA – in de sectoren waar de behoefte en vraag net zo specifiek is. In 2019 zetten wij actief in op groei in de marktfocusgebieden Agro, Agri, Horeca & Leisure en Zorg & Welzijn; groei voor Countus en bovenal voor onze klanten.

Focus aanbrengen dichtbij onze klant

Onze businesssteams (BT's) bedienen, in hun verzorgingsgebied, onze huidige en potentiële klanten. Ook vertegenwoordigen zij Countus in relevante netwerken. Daarnaast staan onze marktfocus expertiseteams. Zij delen

specialistische kennis met en bij onze klant, zij hebben kennis van voorlopers in onze focus sectoren én zij ondersteunen de businesssteams in acquisitie. De specifieke kennis van onze medewerkers en de behoeften van onze klanten sluiten naadloos op elkaar aan. Zo blijven wij heel dicht bij onze eigen passie en kennis én versterken we onze marktfocus.

In Q4 hebben we de businesssteamleiders gevraagd om de samenwerking met de marktfocus expertiseteams nog beter vorm te geven en het plan van aanpak te implementeren: stap voor stap gericht werken aan ruimte voor ontwikkeling in de vier marktgebieden Agro, Agri, Horeca & Leisure en Zorg & Welzijn. In Q1 van 2020 wordt de verdere implementatie hiervan ingezet.

We zetten in op groei in de marktgebieden **Agro, Agri, Horeca & Leisure en Zorg & Welzijn;** groei voor Countus én voor onze klanten.

Zorg & Welzijn 2019

- De eerder in het verslag genoemde overname van 216 Ceifer en de verhuizing van Seres naar Wageningen openen deuren in ons focusgebied Zorg & Welzijn. We hebben nu naast de eerstelijnszorg ook weer meer toegang tot de tweedelijnszorg.
- Voor de fysiotherapeutenbranche is een strategische samenwerking opgestart met SpotOnMedics uit Hoofddorp, declaratieservice provider in de zorg. Samen organiseerden we vijf roadshow en leidden we vijf Countus collega's op tot gecertificeerd adviseur.

Horeca & Leisure 2019

- In de Horeca en vrijetijdsmarkt worden veel software pakketten gebruikt. Samen met Databridge uit Zwolle is een pilot gestart voor de koppeling van pakketten en de bouw van een dashboard waarin de klant periodiek ontwikkelingen kan volgen.
- Voor Horeca & Leisure zijn in de marktbenadering netwerken van groot belang. Daarom investeerden wij veel tijd in het bezoeken en onderhouden van netwerken en relaties via KHN, Recron-Hiswa, Recreatieschappen en andere stakeholders.

Agro & Agri 2019

- Voor Agro en Agri organiseren wij ieder jaar de relatiebijeenkomsten. In 2019 zijn er vier grote bijeenkomsten geweest in Heerenveen, Zwolle, Markelo en Emmeloord. In samenwerking met Universiteit Wageningen werd in een presentatie toegelicht hoe de transitie naar een nog betere circulaire landbouwproductie kan worden vormgegeven. Daarnaast was er aandacht voor een inspirerend ondernemersverhaal: een geïmmigreerde melkveehouder die de Nederlandse landbouwsector spiegelde aan de mondiale agrarische markten.
- Voor Agro en Agri zijn er veel themabijeenkomsten georganiseerd met betrekking tot de actualiteit. Dat was in het najaar van 2019 vooral de stikstofcrisis. In samenwerking met onze specialisten Ruimtelijke Ordening en Milieu, Agro juristen en bedrijfs-economische adviseurs kregen aanwezigen een beeld van de beperkingen en mogelijkheden.
- Voor Agro en Agri zijn we veel aanwezig in netwerken en kennisontwikkelingsprojecten vanuit de landelijke en provinciale overheden, vaak in combinatie met het bedrijfsleven. Doel is om de agrarische sector verder te verduurzamen en optimaliseren.
- Voor de professionele paardenhouderij ondernemers waren er twee bijeenkomsten, in het noorden en zuiden. Hierbij stonden ontwikkelen als professioneel ondernemer, elkaar ontmoeten en ervaringen delen centraal.

Netwerken die werken

Waar mensen samenkomen en samenwerken, vermenigvuldigt kennis. Voor ons een logische som die wij ook in 2019 veelvuldig maakten. Onder meer door actief lid te zijn van de Vereniging van Accountants- en Belastingadviesbureaus (VLB). Samen behartigen we elkaars fiscaal/juridische en bedrijfskundige belangen. Ook draaien we mee in de Vereniging Agrarische Bedrijfsadviseurs (VAB), een netwerk van kwaliteitsadviseurs die agrarische ondernemers begeleiden bij beslissingen en bedrijfsvoering.

Al twee jaar zijn wij lid van de Association of International Accountants & Auditors (INAA). Een internationaal samenwerkingsverband van inmiddels 140 accountants-kantoren in 50 landen, verdeeld over 5 continenten. In 2019 namen we onder meer deel aan twee bijeenkomsten en deden behalve kennis ook nieuwe contacten op, voor onszelf én voor onze klanten. Zo creëren wij de ruimte om ook de internationale ambities van onze klanten verder te ontwikkelen én te laten groeien.

Trends in beeld, vooroplopen in advies

Weten wat er speelt en wat er aankomt, is het begin van verbetering en vooruitgang. Daarom vernemen wij informatie en ontwikkelingen graag uit de eerste hand, van de mensen die door hun werk in de agrarische sector echte experts zijn: de leden van onze Trendwatchpanels. In oktober 2019 organiseerden de Agrosector specialisten de eerste bijeenkomst met vertegenwoordigers van de melkvee-houderij- en akkerbouwsector. Naast een gelegenheid om waardevolle feedback, visies en ideeën op te halen, zijn de bijeenkomsten ook momenten waarop we dicht bij onze klant staan, letterlijk. Typische Countus momenten.

Ontwikkelingen die raken

Wat er leeft bij onze klanten en in de sectoren hebben we duidelijk in het vizier. Zo ook de maatschappelijke vraagstukken die onze klant direct raken. In 2019 maakten wij daar werk van, of eigenlijk, we maakten er kennis van. Die deelden we in de vorm van bijeenkomsten voor onze klanten.

De maatregelen rondom PFAS en, uiteraard, de intense discussie rondom stikstof; we belichten de beperkingen én de mogelijkheden. En mogelijkheden zien wij in elke uitdaging.

Nog zo'n onderwerp dat de ondernemer raakt: de energietransitie. En raakt het onze klant dan doen wij daar iets mee. In 2019 brachten wij onze energie-specialisten samen in het team Duurzaamheid en Nieuwe Energie (DNE). Het nieuwe team ondersteunt en adviseert grondeigenaren in het landelijk gebied wanneer zij grond beschikbaar stellen voor zonnepanelen en windmolens; het DNE-team maakt ruimte voor duurzame toekomstplannen.

Onze bijeenkomsten zijn momenten
waarop we dicht bij onze klant staan.
Typische Countus momenten.

Ook bieden zij hulp bij advies- en projectontwikkelings- trajecten omtrent het opwekken en exploiteren van duurzame energie. We gaan daarbij op zoek naar nieuwe samenwerkingen tussen ondernemers in het landelijk gebied (veelal agrariërs), mkb-ondernemers en burgers/particulieren. Hierbij denken en ontwikkelen we mee over structuren en verdienmodellen waarin risico's, kansen en baten meer gelijkwaardig worden verdeeld. Daarbij wordt in het verdelen van de baten ook rekening gehouden met de impact van projecten op landschap en leefomgeving. Veelal wordt dit vormgegeven in nieuwe bedrijven, bijvoorbeeld coöperaties. Zo maken we energie samen duurzaam, voor de toekomst én voor onze bestaande en nieuwe klanten.

Duurzaamheid gaat bij ons overigens over meer dan de energietransitie. Het gaat over ondernemen en ondernemerschap op de lange termijn en daarbij oog hebben voor het geheel: de complexe en dynamische combinatie van ondernemer, omgeving én mens. Countus begeleidt naast ondernemers vooral mensen. Daarbij gaat het ook over zaken als familiebedrijven en bedrijfsopvolging: hoe ga je daar als mens mee om, hoe bereid je je voor op wat komen gaat. Ook daarin creëren we ruimte voor ontwikkeling, vandaag al werken aan de toekomst.

Binnen Agro en Agri zorgen deze ontwikkelingen in het bijzonder voor familiebedrijven voor steeds meer complexiteit. Oorzaak is de continu toenemende wet- en regelgeving met veel beperkingen van de ruimte, gekoppeld aan een veranderde sociale omvang, vormen en patronen in een gezins- en familiebedrijf. Juist dát vraagt van onze ondernemersadviseurs en specialisten de mens kant nog meer te betrekken in adviestrajecten. En het vraagt verdere ontwikkeling van andere competenties en vaardigheden in de begeleiding van ondernemers. In 2019 was hier veel aandacht voor, zowel in opleiding als in intervisie. Dit zal in 2020 nog meer aandacht krijgen. Onder meer door het opstarten van een project rond begeleiding van familiebedrijven.

De landbouw is in transitie. Waar al zo'n 75 jaar voortdurend de schaalvergroting, opbrengstverhoging en kostenreductie het credo is, willen de samenleving, overheid en sector een transitie naar meer circulaire landbouw en food. In 2019 was hier al veel aandacht voor in bijeenkomsten met klanten en medewerkers. Ook in 2020 wordt hier projectmatig verder aan gewerkt. Het doel? Onze klanten begeleiding, richting én ruimte te geven in deze transitie.

**Raakt het
onze klant
dan doen
wij daar
iets mee.**

Partner in ICT en slimmer werken

Tijden veranderen, onze klanten en hun bedrijfsvoering bewegen mee. Daarom is Countus naast accountant en adviseur ook partner in ICT én in slimmer werken. Wij bieden ondernemers een compleet platform en efficiënte tools die ondersteunen in de bedrijfsvoering, zowel dagelijks als op kritieke momenten. Op die manier helpen we onze klanten aan meer efficiency, flexibiliteit en inzicht. Oftewel: aan tijd én ruimte om verder te ontwikkelen en groeien.

Tevredenheid en loyaliteit

Ons Trendwatchpanel liet het ons weten in woorden, het klanttevredenheidsonderzoek (KTO) van 2019 vertelde het ons in cijfers: Countus klanten zijn in het algemeen tevreden. Bovendien, volgens de benchmark doen we het relatief nog

steeds veel beter dan vergelijkbare organisaties.

De NPS, Net Promotor Score, is over 2019 berekend op -3. De tevredenheidsscore laat een lichte daling ten opzichte van 2018 (NPS -1) zien, maar nog steeds een verbetering ten opzichte van 2016 (NPS -12) en de benchmark. Iets om trots op te zijn dus.

De tevredenheid en loyaliteit van onze klanten zien we ook terug in onze portefeuille, die bovendien flink groeide in 2019. Ook dat is een ontwikkeling die wij in de toekomst graag alle ruimte geven. Daar werken we hard aan, met teams die alles in huis hebben om continue groei waar te maken. Voor Countus, voor klanten.

	2019	2018	2017
Per saldo toename aantal klanten in de portefeuille	409	839	264
Per saldo toename omzetwaarde doorlopend werk in de portefeuille	1.098.427	2.040.692	927.979
Waarvan autonoom:			
Per saldo toename aantal klanten in de portefeuille	409	268	264
Per saldo toename omzetwaarde doorlopend werk in de portefeuille	1.098.427	1.274.092	927.979

Ruimte voor ontwikkeling

voor onze toekomst

**Kleine, lokaal verankerde teams, met de
schaalvoordelen van een grote organisatie.**

**Het is de kracht van Countus. En precies
waarom zoveel ondernemers in 'onze'
sectoren zich zo thuis en op hun gemak
voelen bij onze accountants en adviseurs.**

Het is duidelijk: onze mensen zijn Countus.

En onze toekomst.

De ontwikkeling van onze mensen had alle ruimte en focus in 2019. Ook in de toekomst creëren we die ruimte, het is bovendien onderdeel van onze strategie 2017-2027.

Daar houden we aan vast. Ook omdat we zien dat het werkt: ruimte voor ontwikkeling doet alles en iedereen groeien.

Onze medewerkers, onze organisatie en onze klanten.

Kenmerkend onderscheidend

Die groei willen we vasthouden. Doorzetten. Dat vraagt om continu verder ontwikkelen. Uiteraard blijven wij doen waar onze klant altijd op kan rekenen: jaarcijfers, accountantscontroles, omzetbelasting. Naast de vertrouwde accountant en adviseur zijn we ook die steeds completere dienstverlener, die partner in ondernemen: specialisten en experts in Agro, Agri, Horeca & Leisure en Zorg & Welzijn.

De implementatie van onze marktfocus expertiseteams krijgt verder vorm in 2020, zo zijn wij in de toekomst nóg meer dichtbij. En lopen we voorop in specialistische kennis en kunde. Daarmee onderscheiden we ons en maken we het verschil – belangrijk voor onze toekomst. Het geeft ons bestaansrecht in de wereld van morgen, waarin onze klanten voor steeds nieuwe uitdagingen staan en daarbij steeds andere, betere adviezen vragen én krijgen.

Vandaag klaar voor morgen

Bestaansrecht is tevens afhankelijk van kwaliteit. Omdat onze medewerkers onze kwaliteit zijn en maken, blijven wij – geheel volgens onze strategie – verder bouwen aan de HR-domeinen Werving & selectie, Optimalisatie teamsamenstelling, Verbondenheid & welzijn en Leren & ontwikkelen. Onze opleidingen doen onze mensen groeien én laten zien hoe Countus zich onderscheidt als werkgever en verbindende kennispartner.

Dat wij vooroplopen is duidelijk. Dit laten we tevens zien met hoe wij omgaan met het advies van de Monitoring Commissie Accountancy: we hebben het meegenomen in onze bedrijfsvoering. Nu al voldoen wij aan het vereiste minimum van tien wettelijke controleopdrachten. Op die manier bouwen we, als zichtbare speler, actief mee aan het herstel van de geloofwaardigheid en het gezag van de accountancysector als geheel. En, belangrijk voor Countus én voor onze klanten: daarmee zijn we vandaag al het accountantskantoor van morgen.

Vandaag klaar voor morgen. Het is onze focus.

En het resultaat van ruimte voor ontwikkeling.

Vandaag klaar
voor morgen.
**Het is
onze focus.**
En het resultaat
van ruimte voor
ontwikkeling.

Beheerste bedrijfsvoering

Periodiek wordt de personele bezetting per team afgestemd op de behoefte aan personele capaciteit binnen de klantenportefeuilles. Bij een voorzienbare mismatch in aantal professionals, tarieven en kwaliteiten worden hierop corrigerende acties uitgezet en gerealiseerd. In de maandelijkse rapportages en gesprekken met het lokale management wordt hierop toegezien.

Countus loopt het risico dat (een deel van de) aan opdrachten bestede uren niet worden gefactureerd. Door een strikte budgetbewaking, het werken met voorschotfacturen en een tijdige signalering van mogelijk meerwerk wordt binnen de teams het risico van afboeken beheerst. Centraal wordt dit geborgd door te sturen op het tijdig factureren van al het onderhanden werk. Dit vraagt voortdurende aandacht. Vervolgens loopt Countus het risico dat de gefactureerde bedragen niet door onze klanten worden betaald. Het debiteurenbeheer is daarom centraal georganiseerd. In nauwe samenwerking met de lokale klantverantwoordelijken is dit proces het afgelopen jaar voortgezet. De kwaliteit van onze debiteurenportefeuille is daardoor verder verbeterd.

Afgelopen jaar is het saldo van het onderhanden werk en de post debiteuren (nog te factureren diensten) afgenomen van 21,9% naar 21,2% van de omzet. Op deze afname is afgelopen

jaar strak gestuurd. Dit heeft onze liquiditeit positief beïnvloed. Op dagelijkse basis wordt de liquiditeit intern gerapporteerd. Wekelijks en maandelijks wordt de ontwikkeling van deze liquiditeit beoordeeld ten opzichte van de voortgang van de realisatie van de in maanden en weken opgedeelde liquiditeitsbegroting en exploitatiebegroting voor het gehele jaar. Indien nodig wordt bijgestuurd.

In onze behoefte om de klanten te helpen gaan we als professionele organisatie soms wel eens te ver. Een foutje is zo gemaakt want we hebben te maken met mensen. Door ons systeem van vaktechnische borging van dienstverlening en daarin de geleverde kwaliteit is dit risico tot het minimum beperkt gebleken. Voor eventuele claims als gevolg van dit soort misslagen zijn we natuurlijk wel altijd verzekerd.

Corona-pandemie

De in 2020, ten tijde van het schrijven van dit jaarverslag, ontstane Corona-pandemie door het COVID19-virus raakt ook de beheerste bedrijfsvoering van Countus.

Aan de overheidsmaatregelen om risico op besmetting te voorkomen wordt voor het welzijn van onze medewerkers, klanten en anderen invulling gegeven. De medewerkers verrichten de werkzaamheden vanuit huis. Door de beschikbare ICT-infrastructuur en creativiteit en flexibiliteit

van onze medewerkers is dit goed mogelijk. Daardoor lopen de werkprocessen, ondanks het negatieve effect op de efficiency van de werkzaamheden, door en hoeft dit niet direct de productie en de marge op het resultaat te raken.

De Corona-pandemie brengt ook veel extra vraagstukken bij onze klanten met zich mee. Onze professionals staan de ondernemer in hun advisering bij in deze moeilijke periode. Het risico bestaat echter dat door mogelijke afname van de kapitaalkracht van onze klanten als gevolg van de Corona-pandemie het betalingsrisico op onze adviezen tevens zal toenemen.

De Corona-pandemie vormt geen bedreiging voor het verdienmodel en de continuïteit van Countus, maar heeft naar verwachting wel een negatief effect op de efficiency van de bedrijfsvoering en toename van het betalingsrisico van onze klanten tot gevolg.

Countus is een solvabele organisatie met een goede liquiditeit. De ontwikkelingen zullen zeker een beroep doen op de liquiditeit, maar in welke mate en op welk tijdstip is op dit moment met de huidige stand van zaken niet in te schatten. Vooralsnog zien we geen redenen activa af te waarderen.

Een jaar van ontwikkeling, verbetering **en nieuwe verbindingen**

Woorden, gesprekken, emoties.

Zonder dat we het door hebben, delen we
van alles. Bij Countus doen we dat ook.

Cijfers bijvoorbeeld. En vooral ook kennis
en expertise. Dat levert resultaat op.

Voor onze klanten én voor Countus.

2019 was voor Countus een jaar van ontwikkeling en verbetering. De totale omzet steeg met 3,4% tot bijna € 47,5 miljoen en het aantal medewerkers steeg naar gemiddeld 430 Fte's tegen vorig jaar 421 Fte's. De omzet per Fte steeg met 1,2% tot € 110.400,-. Wij komen daarmee in de buurt van onze normomzet per Fte van tenminste € 113.000,- per jaar.

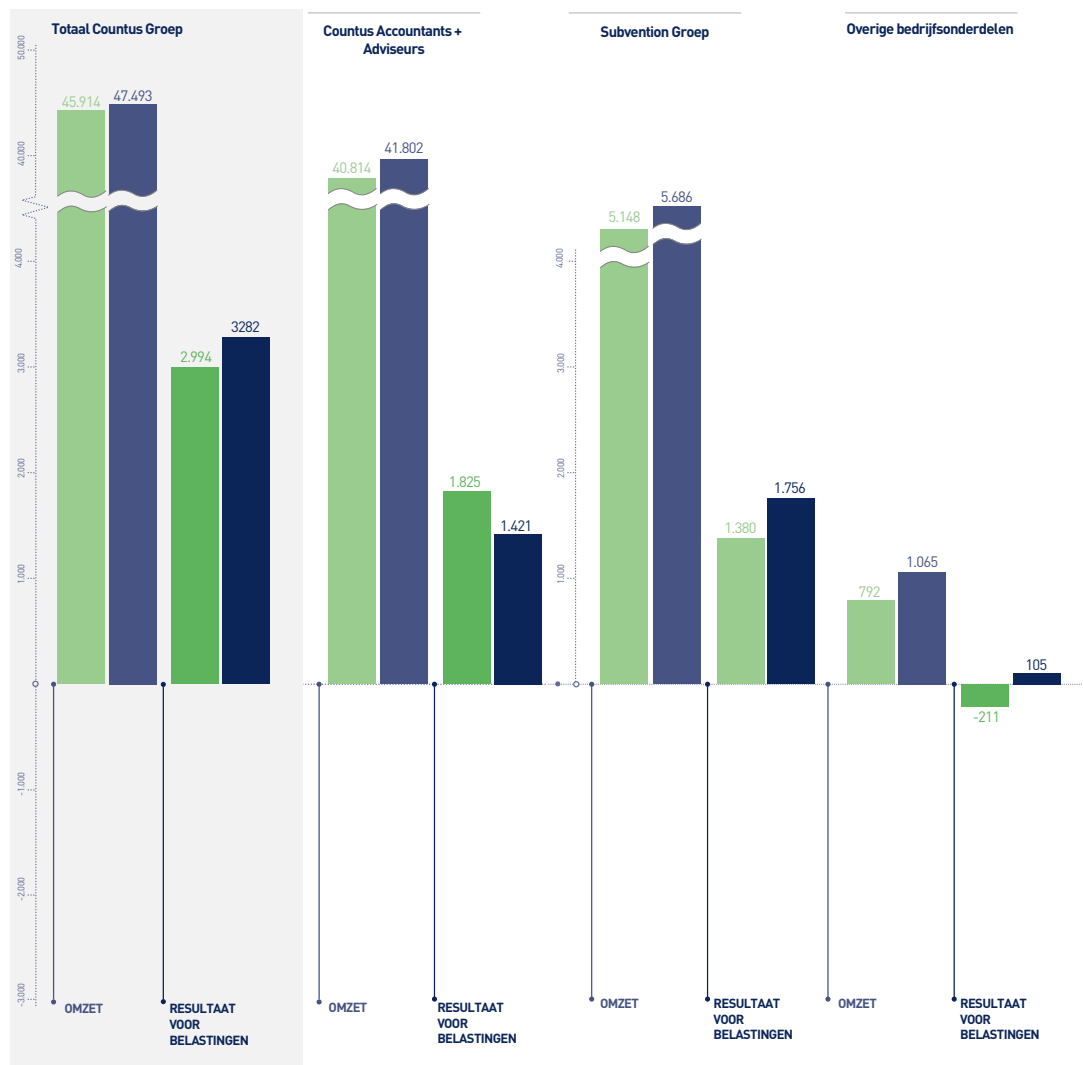
Krapte op de arbeidsmarkt, de strijd om talent, heeft ons nog scherper doen kijken naar wie zijn als merk voor talenten, voor onze huidige én toekomstige werknemers. Employer branding en HR kregen – en krijgen ook in 2020 – alle aandacht en een duidelijker gezicht. We creëerden ruimte voor ontwikkeling en investeerden nog steviger in opleiden. Zo krijgt ook talent alle ruimte. Dat zagen wij terug in ons personeelsbestand: dat bleef per saldo stabiel, terwijl het aantal jonge talenten groeide. Zij weten Countus te vinden.

Door elk jaar efficiënter te gaan werken en de juiste balans in de teams te vinden en te behouden, lukt het ons de klant zo min mogelijk te belasten met onze uitdagingen op de arbeidsmarkt. De personeelskosten als percentage van de omzet is een belangrijke graadmeter voor ons succes hierin. In 2019 bedroegen de personeelskosten 73,6 procent van onze omzet tegen 73,1 procent het jaar ervoor. Daarmee zijn we iets verder af van het gewenste niveau van maximaal 70 procent. Maar gezien de extra investeringen in onze mensen die hieronder schuilgaat, gaan we toch nog steeds de goede kant uit. De klant heeft hier in ieder geval weinig last van.

TOTAAL OMZET X €1.000

■ 2018

■ 2019

De ontwikkeling van onze portefeuille is per saldo ook positief. Afgelopen jaar is deze aangegroeid met 409 klanten die een jaarlijkse aanwas in de doorlopende omzet van € 1 miljoen vertegenwoordigen. Allemaal autonome groei door onze leuke, betrokken mensen met veel kennis en ervaring die kwaliteit leveren en een hoge toegevoegde waarde voor de klant weten te realiseren.

Het bedrijfsresultaat is afgelopen jaar gestegen met 10,2 procent en bedraagt nu 7,0 procent van de omzet tegen 6,5 procent vorig jaar. De nettowinst is gestegen met € 0,1 miljoen en komt nu uit op 4,3 procent van de omzet tegen 4,2 procent vorig jaar. Dat is nog wel onder onze lange termijn doelstelling van 5 procent, maar ook hierin zijn we op de goede weg.

De solvabiliteit is gestegen van 69,0 procent eind 2018 tot 73,2 procent eind 2019. Ook de liquiditeit, gemeten op basis van de current ratio, is verbeterd van 2,3 naar 3,0. Een gedegen partij om mee en voor te werken.

Al met al mooie cijfers om 2020 met een goed gevoel mee te beginnen. Cijfers ook waar we trots op mogen zijn en die ons behalve een gedegen ook een aantrekkelijke partij maken om mee en vooral ook voor te werken. Een gegeven dat fijne verwachtingen schept. Wij kijken uit naar een toekomst vol ruimte voor ontwikkeling en groei!

Zwolle, april 2020

Bob Seemann

Algemeen directeur

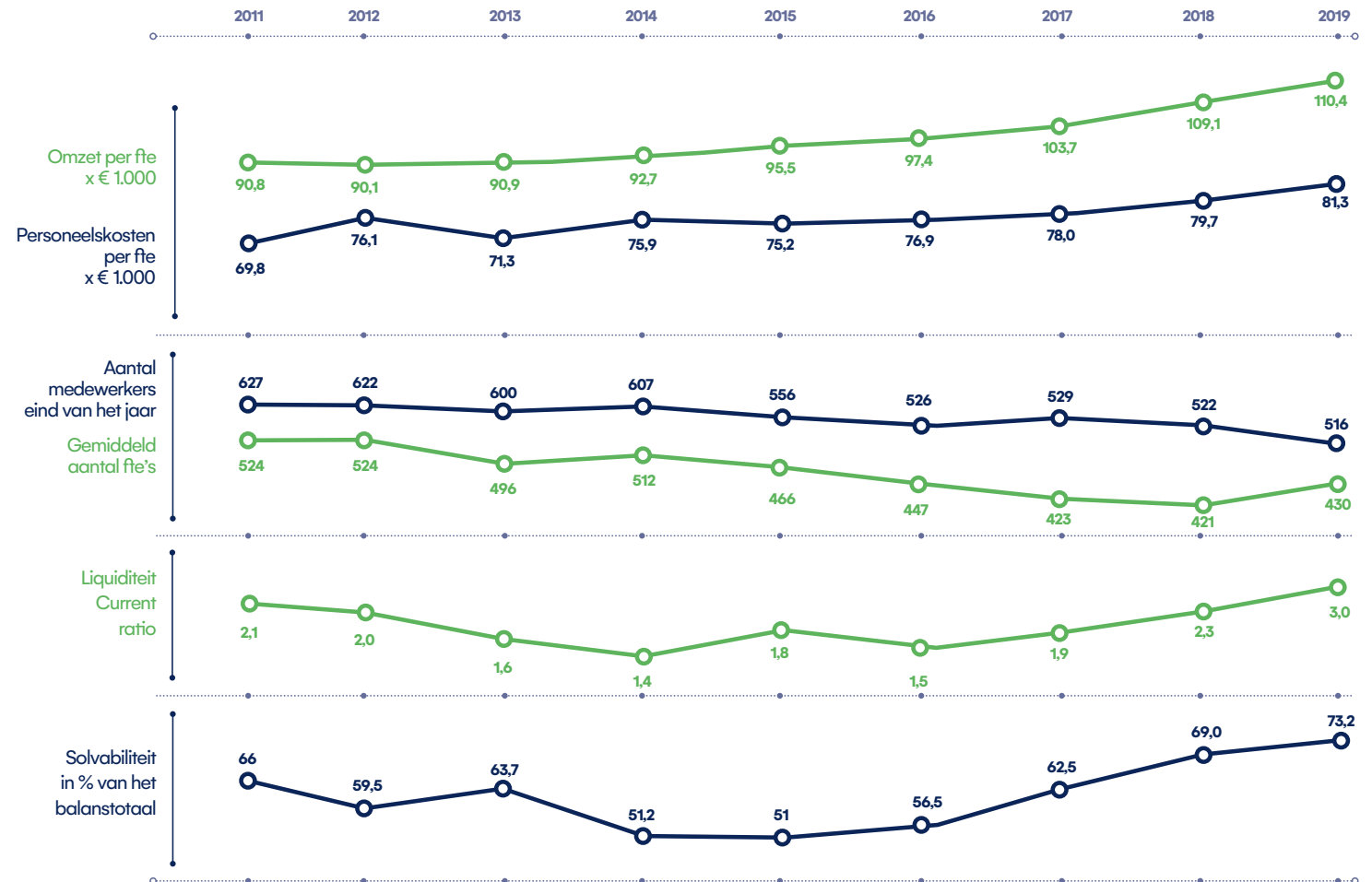
Peter van de Streek

Professioneel directeur

Casper Swaan

Directeur Bedrijfsmanagement

TREND 2011 – 2019

Balans

De solvabiliteit is toegenomen van 69,0% in 2018 naar 73,2% eind 2019. De groep is kerngezond. De liquiditeit, gemeten op basis van de current ratio, is ook goed. Voor klanten en medewerkers een financieel stevige partij om mee of voor te werken.

Kengetallen

Bedragen in duizenden euro's	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Omzet	47.493	45.914	43.858	43.548	44.480	47.439
Personeelskosten (incl. overige personeelskosten)	34.949	33.562	33.015	34.393	35.059	38.837
In % van de totale omzet	73,6	73,1	75,3	79,0	78,8	81,9
Aantal medewerkers ultimo van het jaar	516	522	529	526	556	607
Gemiddeld aantal Fte's	430	421	423	447	466	512
Omzet per Fte	110,4	109,1	103,7	97,4	95,5	92,7
Personeelskosten per Fte (incl. overige personeelskosten)	81,3	79,7	78,0	76,9	75,2	75,9
Resultaat na belastingen	2.045	1.938	242	122	356	-1.237
EBITDA	4.073	3.799	2.819	1.603	1.853	394
In % van de totale omzet	8,6	8,3	6,4	3,7	4,2	0,8
EBIT (bedrijfsresultaat)	3.307	3.002	1.766	371	472	-1.151
In % van de totale omzet	7,0	6,5	4,0	0,9	1,1	-2,4
Balanstotaal	24.616	23.099	21.798	23.350	25.268	25.229
Omloopsnelheid (Omzet / Balanstotaal)	1,93	1,99	2,01	1,87	1,76	1,88
Groepsvermogen	18.029	15.931	13.625	13.185	12.895	12.924
In % van het balanstotaal (solvabiliteit)	73,2	69,0	62,5	56,5	51,0	51,2
In % van de omzet	38,0	34,7	31,1	30,3	29,0	27,2
Onderhandenwerk in % van de omzet (nog te factureren omzet)	6,6	7,3	7,8	7,0	7,7	7,5
Debiteuren in % van de omzet	14,6	14,5	15,8	18,6	16,4	16,8
Onderhandenwerk en Debiteuren in % van de omzet	21,2	21,9	23,7	25,6	24,1	24,3
Liquiditeit						
- Current ratio (Vlottende activa / Vlottende schulden)	3,0	2,3	1,9	1,5	1,8	1,4
- Cash ratio (Liquide middelen / Vlottende schulden)	0,8	0,2	0,1	0	0,2	0,0

Jaarcijfers 2019

Geconsolideerde balans per 31 december 2019

voor winstbestemming

Activa	Noot	31-12-2019		31-12-2018	
		€	€	€	€
Vaste activa					
Immateriële vaste activa	1.				
Klantenportefeuille		386.605		571.135	
Software		155.252		198.578	
			541.857		769.713
Materiële vaste activa	2.				
Bedrijfsgebouwen en — terreinen		3.188.470		4.581.308	
Overige materiële vaste activa		947.396		1.099.711	
			4.135.866		5.681.019
Financiële vaste activa	3.				
Deelnemingen		201.465		163.891	
Latente belastingvordering		1.687.611		1.956.875	
Overige vorderingen		149.590		77.606	
			2.038.666		2.198.372
Vlottende activa					
Vorderingen					
Debiteuren		6.922.266		6.665.940	
Nog te factureren diensten	4.	3.140.669		3.371.462	
Vordering op participanten	5.	958.126		1.102.834	
Overige vorderingen	6.	416.190		416.190	
Diverse vooruitbetaalde en te vorderen posten		1.911.983		1.469.164	
			13.349.234		13.025.590
Liquide middelen	7.		4.550.814		1.424.092
Totaal activa			24.616.437		23.098.786

Passiva	Noot	31-12-2019		31-12-2018	
		€	€	€	€
Eigen vermogen	8.	16.767.868		14.969.801	
Belang derden	9.	1.261.113		961.418	
Groepsvermogen			18.028.981		15.931.219
Voorzieningen	10.				
Jubilea		400.700		392.100	
Latente belastingverplichting		15.871		131.968	
Overige voorzieningen		37.918		38.018	
			454.489		562.086
Langlopende schulden	11.				
Overige			150.000		312.311
Kortlopende schulden					
Crediteuren		1.027.332		1.238.627	
Aflossingsverplichting langlopende lening			136.472		191.398
Schuld aan aandeelhouders			70.350		70.350
Belastingen en premies sociale verzekeringen	12.	1.860.767		1.564.157	
Overige schulden	13.	2.888.046		3.228.638	
			5.982.967		6.293.170
Totaal passiva			24.616.437		23.098.786

Geconsolideerde winst- en verliesrekening 2019

	Noot	2019	2018
		€	€
Opbrengsten			
Netto omzet (declaraties)	14.	46.953.274	45.489.865
Overige bedrijfsopbrengsten		540.119	424.174
Som der bedrijfsopbrengsten		47.493.393	45.914.039
Kosten			
Kosten van uitbesteed werk en overige externe kosten		1.924.475	1.895.089
Lonen en salarissen		22.711.048	21.904.253
Sociale lasten	15.	6.666.389	6.296.535
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	16.	766.019	797.535
Overige bedrijfskosten	17.	12.118.343	12.018.838
Som der bedrijfslasten		44.186.274	42.912.250
Bedrijfsresultaat		3.307.119	3.001.789
Rentebaten		8.684	15.437
Rentelasten		33.481	23.140
		-24.797	- 7.703
Resultaat voor belastingen		3.282.322	2.994.086
Belastingen op resultaat	18.	-646.322	- 597.860
		2.636.000	2.396.226
Resultaat deelnemingen	19.	-5.616	- 666
Aandeel derden in het resultaat		-584.922	- 457.156
Resultaat na belastingen		2.045.462	1.938.404
Overzicht totaal resultaat			
Geconsolideerd resultaat na belastingen		2.045.462	1.938.404
Directe vermogensmutaties		-	-
Totaal resultaat		2.045.462	1.938.404

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

2019

		2019		2018
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Bedrijfsresultaat		3.307.119		3.001.789
Aanpassingen voor:				
Afschrijvingen	766.018		777.816	
Mutatie voorzieningen	33.181		19.213	
		799.199		797.029
Mutaties in werkkapitaal:				
- Nog te factureren diensten	50.813		492.453	
- Voorschotten cliënten	179.980		- 428.322	
- Vorderingen	- 578.015		- 93.436	
- Schulden	- 786.962		- 522.425	
		- 1.134.184		- 551.730
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		2.972.134		3.247.088
Ontvangen rente	7.581		16.911	
Betaalde rente	- 33.913		- 27.989	
Vennootschapsbelasting over boekjaar	- 419.118		- 741.343	
		- 445.450		- 752.421
Kasstroom uit operationele activiteiten		2.526.684		2.494.667
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings in immateriële vaste activa	-		- 504.038	
Desinvesterings in immateriële vaste activa	129.563		-	
Investerings in materiële vaste activa	- 230.560		- 684.668	
Desinvesterings in materiële vaste activa	1.107.988		39.185	
Investerings in financiële vaste activa	- 147.974		- 34.600	
Aflossingen financiële vaste activa	38.416		22.248	
		897.433		- 1.161.873
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Mutatie langlopende schulden	- 50.000		- 295.515	
Dividenduitkering	- 247.395		- 153.078	
		- 297.395		- 448.593
Mutatie liquide middelen/rekening courant banken		3.126.722		884.201

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Algemeen

De vennootschap is gevestigd aan de Dokter Stoltweg 2 te Zwolle, KvK-nummer 05059716. De statutaire zetel is Zwolle. De vennootschap verricht diensten op het gebied van accountancy, administratieve ondersteuning, fiscale zaken, bedrijfskundige advisering, personeelsmanagement, subsidies, corporate finance en management consultancy, alles in de brede zin des woords. De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. Op de rechtspersoon is van toepassing het grote jaarrekeningregime.

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs dan wel reële waarde. De geamortiseerde kostprijs is gelijk aan de nominale waarde.

Valuta

De geconsolideerde jaarrekening luidt in Euro's, hetgeen de functionele en presentatievaluta van de groep is. Iedere entiteit binnen de groep bepaalt haar eigen functionele valuta en de posten in de jaarrekening van iedere entiteit worden gewaardeerd op basis van deze functionele valuta.

Consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de financiële gegevens verwerkt van de tot de groep behorende vennootschappen en andere rechtspersonen waarop een overheersende zeggenschap wordt uitgeoefend of waarover de centrale leiding wordt gevoerd. De posten in de geconsolideerde jaarrekening worden volgens uniforme grondslagen waardering en resultaatbepaling vastgesteld. De financiële gegevens van de groepsmaatschappijen en de andere in de consolidatie betrokken rechtspersonen en vennootschappen zijn volledig in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen onder eliminatie van de onderlinge verhoudingen en transacties. Belangen van derden in het vermogen en in het resultaat van groepsmaatschappijen zijn afzonderlijk in de geconsolideerde jaarrekening tot uitdrukking gebracht.

In de consolidatie zijn betrokken de 100% deelnemingen in:

- Countus accountants + adviseurs B.V. te Zwolle, KvK-nummer 05059718
- Countus Pensioenadvies B.V. te Zwolle, KvK-nummer 05081777 (tot en met 2018)
- We Capital B.V. te Zwolle, KvK-nummer 05061762
- De Omgevingsadviseurs B.V. te Zwolle, KvK-nummer 39055909

Alsmede de 60% deelneming in C3A Agro & Agri Advies B.V. te Zwolle, KvK-nummer 64267660

In de consolidatie is tevens betrokken een 58,3% deelneming in Subvention Groep B.V., KvK-nummer 05059717, welke weer een 100% deelneming heeft in Subvention B.V., KvK-nummer 5537943, en in Zienergie B.V., KvK-nummer 05071711, te Zwolle.

Consolidatie heeft plaatsgevonden volgens de integrale methode.

Acquisitie en verkoop deelnemingen

Op 28 december 2017 is Subvention Groep Participatie B.V. opgericht, KvK-nummer 70508844 te Zwolle, waarin Countus Groep B.V. een belang heeft van 16,57%. Countus Groep B.V. heeft geen overwegende zeggenschap. Op 1 april 2019 is Fiscount Financieringsservice B.V. opgericht, KvK-nummer 859907508. Countus Groep B.V. heeft een belang van 50% in deze joint-venture en heeft geen overwegende zeggenschap. Op 1 oktober 2019 is Countus Pensioenadvies B.V., KvK-nummer 05081777 opgeheven.

In 2018 zijn 2 cliëntenportefeuilles overgenomen met de bijbehorende personeelsleden. De hiermee gemoeide koopprijzen zijn geactiveerd onder de immateriële vaste activa. Dit betreft de agro-clieëntenportefeuille van VOF Sabanoord per 1-11-2018, en de MKB-clieëntenportefeuille van Kremer en Kremer Administraties en Belastingadvies BV per 1-12-2018. Bij de overnames zijn geen activa en passiva overgenomen. In 2019 heeft een aanpassing van de koopprijs plaatsgevonden.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen contant gemaakte verkrijgingsprijs onder aftrek van de jaarlijkse afschrijvingen. De jaarlijkse afschrijving van de klantenportefeuilles bedraagt 10% van de contant gemaakte verkrijgingsprijs. Software wordt jaarlijks met 20% van de oorspronkelijke aanschafwaarde afgeschreven.

Materiële vaste activa

De terreinen worden gewaardeerd tegen aanschafwaarde. De gebouwen, waaronder ook begrepen de huurdersinvesteringen, worden gewaardeerd tegen aanschafwaarde onder aftrek van de jaarlijkse afschrijvingen. Jaarlijks wordt op de gebouwen 3 tot 15% van de aanschafwaarde afgeschreven en op de huurdersinvesteringen 7 tot 20% van de (oorspronkelijke) aanschafwaarde. De overige materiële vaste activa worden eveneens gewaardeerd tegen aanschafwaarde onder aftrek van de afschrijvingen die variëren van 10 tot 20% van de (oorspronkelijke) aanschafwaarde per jaar. Verwerking van groot onderhoud geschiedt op het moment dat het zich voordoet.

Leasing

De beoordeling of een overeenkomst een lease bevat, vindt plaats op grond van de economische realiteit op het tijdstip van het aangaan van het contract. Het contract wordt aangemerkt als een leaseovereenkomst als de nakoming van de overeenkomst afhankelijk is van het gebruik van een specifiek actief of de overeenkomst het recht van het gebruik van een specifiek actief omvat.

In geval van financiële leasing (waarbij de voor- en nadelen verbonden aan de eigendom van het lease-object geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen) worden het lease-object en de daarmee samenhangende schuld bij het aangaan van de overeenkomst in de balans verwerkt tegen de reële waarde van het lease-object op het moment van het aangaan van de leaseovereenkomst, of indien dit lager is, tegen de contante waarde van het van de minimale leasebetalingen. De initiële directe kosten van de lessee worden opgenomen in de eerste verwerking van het actief. Het geactiveerde lease-object wordt afgeschreven over de kortste termijn van de leaseperiode of de gebruiksduur van het object.

In geval van operationele leasing worden de leasebedragen lineair over de leaseperiode ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht.

Financiële vaste activa

Deelnemingen waarin de groep invloed van betekenis uitoefent op het zakelijke en financiële beleid worden tegen de vermogensmutatiemethode gewaardeerd. Overeenkomstig deze methode, worden de deelnemingen in de balans opgenomen tegen het aandeel van de groep in de nettovermogenswaarde vermeerderd met haar aandeel in de resultaten van de deelnemingen en haar aandeel in de directe mutaties in het eigen vermogen van de deelnemingen vanaf het moment van verwerving, bepaald volgens de grondslagen zoals vermeld in deze jaarrekening, verminderd met haar aandeel in de

dividenduitkeringen van de deelnemingen. In de winst- en verliesrekening wordt het aandeel van de groep in het resultaat van de deelnemingen opgenomen.

Indien de waarde van de deelneming volgens de vermogensmutatiemethode nihil is geworden, wordt deze methode niet langer toegepast en blijft de deelneming bij ongewijzigde omstandigheden op nihil gewaardeerd. Hierbij worden andere langlopende belangen in de deelneming die feitelijk worden aangemerkt als een onderdeel van de netto-investering, ook meegenomen.

Indien en voor zover geheel of ten dele voor de schulden van de deelneming wordt ingestaan respectievelijk een feitelijke verplichting bestaat de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt een voorziening opgenomen. Een vervolgens verkregen aandeel in de winst van de deelneming wordt pas weer verwerkt indien en voor zover het cumulatief niet-verwerkte aandeel in het verlies is ingelopen.

Deelnemingen waarin de groep geen invloed van betekenis uitoefent worden gewaardeerd tegen kostprijs met uitzondering van Subvention Groep Participatie B.V., welke wordt gewaardeerd op netto vermogenswaarde. De joint-venture Fiscount Financieringservice B.V. wordt eveneens gewaardeerd op netto vermogenswaarde.

Debiteuren

De debiteuren worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs onder aftrek van een voorziening voor mogelijke oninbaarheid.

Nog te factureren diensten

De nog te factureren diensten worden gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftrek van een voorziening voor mogelijk niet declarabele uren.

Latente belastingen

Voor alle belastbare tijdelijke verschillen wordt een latente belastingverplichting opgenomen. Voor alle verrekenbare tijdelijke verschillen en voor beschikbare voorwaartse verliescompensatie wordt een latente belastingvordering opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er fiscale winst beschikbaar zal zijn voor verrekening. De waardering van latente belastingverplichtingen en -vorderingen wordt gebaseerd op de fiscale gevolgen van de door de groep, per balansdatum, voorgenomen wijze van realisatie of afwikkeling van activa, voorzieningen, schulden of overlopende passiva. De latente belastingverplichtingen en -vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen

Countus verantwoordt een voorziening voor de volgende omstandigheden en op basis van de navolgende condities:

- Er is sprake van een verplichting;
- Het is waarschijnlijk dat voor afwikkeling van de verplichting een uitstroom van middelen nodig is;
- Er kan een betrouwbare schatting worden gemaakt.

Arbeidsongeschiktheidsvoorziening

De arbeidsongeschiktheidsvoorziening heeft betrekking op de op balansdatum vaststaande verplichting tot in de toekomst door te betalen aanvullingen op bezoldigingen aan personeelsleden die op de balansdatum arbeidsongeschikt zijn in gevolge de WAO en waarvan deze bezoldiging ten laste van de onderneming komt.

De voorziening wordt gewaardeerd tegen de verwachte door te betalen bezoldiging inclusief werkgeverslasten, waarbij bij de schatting rekening is gehouden met de duur van de doorbetaling en de kans dat het personeelslid arbeidsongeschikt zal blijven.

Jubilea

Als gevolg van de Richtlijn 271 voor de jaarverslaggeving is vanaf 2004 een voorziening gevormd voor in de toekomst aan medewerkers uit te keren gratificaties bij jubilea. Het gaat hierbij om het 12,5-, 25-, en 40-jarig jubileum, alsmede de uit te keren gratificatie bij pensionering tussen een van de jubileummomenten. De voorziening is bepaald op de contante waarde van de op balansdatum naar evenredigheid van het dienstverband opgebouwde rechten voor uit te keren jubileumgratificaties van de op dat moment in dienst zijnde medewerkers. Hierbij is een rekenrente van 3,00% gehanteerd. Er wordt rekening gehouden met een reële blijfkans van het personeelsbestand.

De voorzieningen zijn langdurig van aard.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Netto omzet

De netto omzet betreft de opbrengsten uit levering van diensten onder aftrek van kortingen en dergelijke en over de omzet geheven belastingen, alsmede de mutatie in de nog te factureren diensten.

Bedrijfslasten, rentebaten en –lasten en buitengewone lasten

Als bedrijfslasten worden in aanmerking genomen alle lasten die betrekking hebben op dit boekjaar op basis van historische kosten.

Pensioenregeling

De regeling is een beschikbare premieregeling met een pensioenleeftijd van 67 jaar en is ondergebracht bij Aegon PPI. Met ingang van 1 januari 2018 is de eindleeftijd aangepast naar 68 jaar.

Countus had tot en met 2012 een verzekerde pensioenregeling bij een verzekeraar. In een uitvoeringsovereenkomst geldend vanaf 2013 heeft Countus met de verzekeraar afspraken gemaakt over de tot dat moment opgebouwde

pensioenaanspraken en –rechten. In deze overeenkomst is geregeld dat op de opgebouwde pensioenaanspraken van actieve deelnemers geen toeslag wordt verleend. De vennootschap kan evenwel besluiten een incidentele toeslag te verlenen op de pensioenaanspraken per 1 januari van enig jaar. Overeenkomstig Richtlijn 271 worden hieruit voortvloeiende lasten verantwoord in een betreffend jaar, indien in dat jaar, danwel voorafgaand aan het opmaken van de jaarrekening over dat jaar, een hiertoe strekkend besluit door de vennootschap is genomen.

De pensioenrechten en –aanspraken opgebouwd voor 1 januari 2015 – het Garantiepensioen – zijn per 31 december 2017 overgedragen aan Aegon.

Per 1 mei 2018 heeft Pensioenfonds Accountancy alle pensioenrechten en – aanspraken opgebouwd in de periode van 1 januari 2015 tot en met 30 juni 2017 collectief overgedragen aan Stichting Algemeen Pensioenfonds Stap. De dekkingsgraad ligt op dit moment boven de 100%.

Countus verantwoordt als pensioenlasten de aan het jaar toe te rekenen premies.

Vennootschapsbelasting

De vennootschap maakt deel uit van een fiscale eenheid met De Omgevingsadviseurs B.V., Countus Pensioenadvies B.V. en Countus Groep B.V. De belasting wordt berekend op basis van het resultaat, rekening houdend met fiscale faciliteiten en correcties. Het hoofd van de fiscale eenheid belast de belastingdruk door naar de leden van de fiscale eenheid. Ieder van de leden van de fiscale eenheid is hoofdelijk aansprakelijk jegens de fiscus over te betalen belastingen.

Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen, alsmede de r/c positie bij de bank.

Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Betaalde dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

Toelichting op de geconsolideerde balans 2019

Immateriële vaste activa ¹	Klantenportefeuille	Software	Totaal 2019	Totaal 2018
	€	€	€	€
Boekwaarde per 1 januari	571.135	198.578	769.713	-
Aanpassing koopprijs	- 129.563	-	- 129.563	-
Investerings	-	-	-	795.498
	441.572	198.578	640.150	795.498
Afschrijvingen	54.967	43.326	98.293	25.785
Boekwaarde 31 december	386.605	155.252	541.857	769.713
Cumulatieve afschrijvingen	62.697	61.381	124.078	25.785

Materiële vaste activa ²	Bedrijfs- gebouwen	Terreinen	Huurders investering	Inventaris	Transport middelen	Totaal 2019	Totaal 2018
	€	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari							
Cumulatieve aanschafwaarde	10.675.909	776.830	958.457	12.608.971	51.018	25.071.185	24.584.106
Cumulatieve waardeverminderingen en afschrijvingen	6.871.431	-	715.349	11.753.602	49.784	19.390.166	18.796.539
Boekwaarde	3.804.478	776.830	243.108	855.369	1.234	5.681.019	5.787.567
Mutaties							
Investerings	12.628		18.438	199.494		230.560	684.668
Desinvesteringen	-2.163.454	-28.687	-241.036	-5.361.877		-7.795.054	-197.589
Afschrijvingen	-334.227		-49.527	-282.737	-1.234	-667.725	-752.031
Afschrijvingen desinvesteringen	1.120.902		241.036	5.325.128		6.687.066	158.404
Saldo	-1.364.151	-28.687	-31.089	-119.992	-1.234	-1.545.153	-106.548
Stand per 31 december							
Cumulatieve aanschafwaarde	8.525.083	748.143	735.859	7.446.588	51.018	17.506.691	25.071.185
Cumulatieve waardeverminderingen en afschrijvingen	6.084.756	-	523.840	6.711.211	51.018	13.370.825	19.390.166
	2.440.327	748.143	212.019	735.377	-	4.135.866	5.681.019
Verzekerde waarde per 1 januari 2020	11.800.000			4.200.000			

Financiële vaste activa³	Deelnemingen	Latente belasting- vordering	Overige leningen	Totaal 2019	Totaal 2018
	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari	163.891	1.956.875	77.606	2.198.372	2.472.498
Mutatie deelnemingen	37.574			37.574	63.433
Mutatie latente belastingvordering		- 269.264		- 269.264	- 349.911
Verstreking lening			110.400	110.400	34.600
Aflossing lening			- 38.416	- 38.416	- 22.248
Stand per 31 december	201.465	1.687.611	149.590	2.038.666	2.198.372

De latente belastingvordering heeft betrekking op verrekenbare tijdelijke verschillen en de beschikbare voorwaartse verliescompensatie.

Zie blz 49 voor nadere toelichting.

De deelneming betreft een minderheidsbelang in een deelneming en een 50% belang in een joint-venture.

	31-12-2019	31-12-2018
Nog te factureren diensten⁴	€	€
Onderhanden projecten	7.992.256	7.806.769
Voorziening onderhanden projecten	- 943.200	- 706.900
Voorschotten	- 3.908.387	- 3.728.407
	3.140.669	3.371.462

Vordering op participanten⁵

Deze post heeft een langlopend karakter.

Overige vorderingen⁶

Deze niet aan de bedrijfsuitoefening dienstbare vordering heeft voor een bedrag van € 316.190 een looptijd van langer dan 1 jaar.

Liquide middelen⁷

Het tegoed staat ter vrije beschikking. De kredietfaciliteit bestaat uit een rekening-courant krediet van maximaal € 2.500.000. Voor de zekerheden wordt verwezen naar hetgeen bij de langlopende schulden is vermeld.

Eigen vermogen⁸

De ontwikkeling en samenstelling van het eigen vermogen per 31 december is opgenomen in de toelichting op de enkelvoudige balans.

	31-12-2019	31-12-2018
Belang derden⁹	€	€
Stand per 1 januari	961.418	593.241
Dividenduitkering	- 497.031	- 220.952
Wijziging belang in dochtermaatschappijen en aandeel resultaat	796.726	589.129
Stand per 31 december	1.261.113	961.418

Vorzieningen¹⁰	Stand per 1-1-2019	Toevoeging in boekjaar	Onttrekking in boekjaar	Stand per 31-12-2019
	€	€	€	€
Jubilea	392.100	41.678	33.078	400.700
Latente belastingverplichting	131.968	-	116.097	15.871
Overige voorzieningen	38.018	5.000	5.100	37.918
	562.086	46.678	154.275	454.489

Langlopende schulden¹¹

	31-12-2019	31-12-2018
	€	€
Overige		
Stand 1 januari	312.311	391.398
Nieuw aangegane verplichting	-	112.311
Opgenomen als kortlopend	- 136.472	- 191.398
Betaling	- 25.839	-
Stand 31 december	150.000	312.311

In deze balanspost is begrepen een niet rentedragende langlopende verplichting met een looptijd tot 1 juni 2023 ad oorspronkelijk € 400.000. Jaarlijkse aflossing € 50.000, voor het eerst op 1 juni 2016. De reële waarde van daarvan bedraagt € 139.500.

De in 2018 nieuw aangegane verplichtingen hebben betrekking op de aanschaf van twee cliëntenportefeuilles met een aflossing per 1 april 2020 en 1 december 2020 van € 49.205 respectievelijk € 68.751. De reële waarde van deze twee posten bedraagt € 112.311.

Verstreckte zekerheden

Tot meerdere zekerheid van de kredietfaciliteit is hypotheek verstrekt op de onroerende zaken in Dronten, Zeewolde, Hardenberg en Ommen voor in totaal € 7.000.000. Verder is er een bezitloos pandrecht op de roerende zaken.

	31-12-2019	31-12-2018
	€	€
Belastingen en premies sociale verzekeringen¹²		
Omzetbelasting	798.888	619.618
Loonheffing	912.046	868.744
Vennootschapsbelasting	149.833	75.795
	1.860.767	1.564.157

	31-12-2019	31-12-2018
	€	€
Overige schulden¹³		
Nog te betalen vakantietoelage	1.040.639	1.007.614
Nog op te nemen vakantiedagen	971.796	931.200
Nog te betalen bedragen	698.932	686.578
Te betalen salarissen	148.748	378.962
Overige schulden	27.931	224.284
	2.888.046	3.228.638

Onder nog te betalen bedragen is een verplichting opgenomen uit hoofde van de beëindiging van arbeidsovereenkomsten. Deze verplichting bedraagt ultimo 2019 € 0 (2018: € 11.700).

Financiële instrumenten

De in deze toelichting opgenomen gegevens verschaffen informatie die behulpzaam is bij het schatten van de risico's die verbonden zijn aan zowel de in de balans opgenomen als de niet in de balans opgenomen financiële instrumenten.

De primaire financiële instrumenten van de groep dienen ter financiering van de operationele activiteiten of vloeien direct uit deze activiteiten voort. Het beleid van de groep is om niet te handelen in financiële instrumenten. De belangrijkste risico's uit hoofde van de financiële instrumenten van de groep zijn het kredietrisico en het liquiditeitsrisico. Het beleid van de groep om deze risico's te beperken, luidt als volgt.

Kredietrisico

De groep handelt enkel met kredietwaardige partijen en heeft procedures om de kredietwaardigheid te bepalen. Bovendien bewaakt de groep voortdurend haar vorderingen en hanteert de groep een strikte aanmaningsprocedure. Door bovenstaande maatregelen is het kredietrisico voor de groep minimaal. Verder zijn er geen belangrijke concentraties van kredietrisico binnen de groep.

Liquiditeitsrisico

Het risico voor de groep dat toekomstige kasstromen verbonden aan een monetair financieel instrument in omvang fluctueren wordt niet substantieel geacht, aangezien de langlopende vorderingen vastrentend zijn en de langlopende schulden renteloos. De reële waarden van de in de balans opgenomen financiële instrumenten komen overeen met de in de balans vermelde bedragen, behoudens ten aanzien van de renteloze langlopende verplichtingen. De benaderde reële waarde hiervan is toegelicht bij de betreffende post.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Er zijn huur- en leaseverplichtingen aangaan tot een jaarbedrag van ca. € 9.667.000. Van deze verplichtingen heeft € 2.721.000 een looptijd tot 1 jaar, € 6.332.000 een looptijd van 1 tot 5 jaar en € 614.000 een looptijd langer dan 5 jaar.

Bankgaranties zijn verstrekt voor een bedrag van € 433.839.

De vennootschap is bekend met tegen haar ingediende claims, die door de vennootschap worden betwist. De eventuele claims uit hoofde van beroepsaansprakelijkheid zijn, behoudens een eigen risico, verzekerd door middel van een beroepsaansprakelijkheidsverzekering. In de lopende schulden zijn de verwachte te dragen eigen risico's opgenomen van lopende gevallen. De vennootschap verwacht dat de uitkomst van een en ander geen nadelige invloed van betekenis zal hebben op haar financiële positie.

Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening 2019

Opbrengsten¹⁴

De omzet wordt gerealiseerd in Nederland, onder te verdelen als volgt:

	2019	2018
	€	€
Accountancy	41.267.694	40.359.338
Subsidieadvies	5.685.580	5.130.527
	46.953.274	45.489.865

Sociale lasten¹⁵	2019	2018
	€	€
- Sociale lasten	3.707.992	3.417.823
- Pensioenpremies	2.958.397	2.878.712
	6.666.389	6.296.535
Gemiddeld aantal medewerkers, omgerekend naar fulltime eenheden, onder te verdelen als volgt:		
Accountancy	401	394
Subsidieadvies	29	27
	430	421

Onder Overige personeelskosten zijn kosten opgenomen uit hoofde van de beëindiging van arbeidsovereenkomsten plus bijkomende kosten ter hoogte van € 100.000 (€ 15.000 in 2018).

Beloning bestuurders en commissarissen

Vanaf 2015 is er slechts 1 statutaire directeur. Derhalve is vermelding van de beloning achterwege gelaten.

De commissarissen ontvingen in 2019 aan vergoedingen, presentiegelden en kostenvergoedingen in totaal € 100.000 (€ 98.000 in 2018).

Afschrijvingen¹⁶	2019	2018
	€	€
Immateriële vaste activa	98.293	25.785
Bedrijfsgebouwen incl. huurdersinvesteringen	383.755	451.769
Inventaris	274.669	296.560
Transportmiddelen	1.234	3.702
Buitengebruik stelling	8.068	39.185
Boekwinst verkoop	-	- 19.466
	766.019	797.535
Overige bedrijfskosten¹⁷		
Huisvestingskosten	3.006.173	3.051.841
Kantoorkosten	3.792.072	3.906.247
Algemene en beheerskosten	5.320.098	5.060.750
	12.118.343	12.018.838

	2019	2018
	€	€
Belasting over het resultaat	493.155	349.253
Afwaardering belastinglatentie	153.167	248.607
	646.322	597.860

Belastingen op resultaat¹⁸

De effectieve belastingdruk in 2019 (19,7%) wijkt af van de nominale druk (24,6%), hetgeen deels wordt veroorzaakt door mutaties in de latenties. In 2018 week de effectieve belastingdruk (20,0%) eveneens af van de nominale druk (24,7%).

Resultaat deelnemingen¹⁹

Dit betreft het resultaat in de deelneming en in een joint-venture waarin de groep geen invloed van betekenis uitoefent.

Honorarium accountant

De aan het boekjaar toe te rekenen accountantskosten hebben € 76.000 bedragen. Dit is volledig toe te rekenen aan controlekosten.

Gebeurtenissen na balansdatum

Op 2 januari 2020 heeft door Countus Accountants + Adviseurs B.V. een activa-passiva transactie plaatsgevonden inzake de aankoop van een cliëntenportefeuille per 1 januari 2020. Met deze aankoop is een bedrag gemoeid van €1.017.000.

Inmiddels is de Coronacrisis uitgebroken en die treft ons allemaal, ook Countus. Deze crisis heeft geen invloed op de voorliggende jaarrekening over 2019, maar zal wel invloed hebben op de ontwikkelingen in het lopende boekjaar 2020. Op dit moment is de inschatting van het effect van de crisis niet te maken. Op dit moment verwachten wij geen impact op de continuïteit van de onderneming.

Enkelvoudige jaarrekening

Enkelvoudige balans per 31 december 2019 voor winstbestemming

Activa	Noot	31-12-2019		31-12-2018	
		€	€	€	€
Vaste activa					
Materiële vaste activa					
Vastgoedbeleggingen			3.188.470		4.581.308
Financiële vaste activa	1.				
Latente belastingvordering		51.316		50.000	
Deelnemingen		7.386.863		5.888.400	
			7.438.179		5.938.400
Vlottende activa					
Vorderingen					
Debiteuren		3.607		1.394	
Rekening courant met groepsmaatschappijen		4.207.508		3.122.645	
Vorderingen op aandeel- houders		958.126		1.102.834	
Belastingen		190.317		223.036	
Overige vorderingen		416.190		416.190	
Diverse vooruitbetaalde en te vorderen posten		38.225		1.299	
			5.813.973		4.867.398
Liquide middelen			635.836		38.725
Totaal activa			17.076.458		15.425.831
Passiva					
Eigen vermogen					
Geplaatst aandelenkapitaal	2.	10.350.000		10.350.000	
Overige reserve cumulatief preferente aandelen A	3.	4.372.406		2.585.905	
Overige reserve cumulatief preferente aandelen B	4.	-		95.492	
Resultaat boekjaar	5.	2.045.462		1.938.404	
			16.767.868		14.969.801
Vorzieningen					
Voorziening deelneming	6.	-		-	
Latente belastingverplichting		-		106.202	
			-		106.202
Langlopende leningen	7.				
Overige leningen			150.000		200.000
Kortlopende schulden					
Aflossingsverplichting langlopende leningen		50.000		50.000	
Rekening courant met Stichting Countus Groep		70.350		70.350	
Belastingen		-		-	
Overige schulden		38.240		29.478	
			158.590		149.828
Totaal passiva			17.076.458		15.425.831

Enkelvoudige winst- en verliesrekening 2019

	2019	2018
	€	€
Resultaat uit deelnemingen na belasting	2.006.017	2.177.174
Overige baten en lasten na belasting	39.445	- 238.770
	2.045.462	1.938.404

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening 2019

Algemeen

De grondslagen voor waardering en voor de resultaatbepaling zijn gelijk aan de grondslagen die vermeld worden in de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening, tenzij anders is vermeld.

De deelnemingen worden gewaardeerd tegen netto vermogenswaarde, berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening.

Financiële vaste activa¹

		2019	2018
		€	€
Latente belastingvordering			
Boekwaarde per 1 januari		50.000	60.000
Mutatie latentie		1.316	10.000
Boekwaarde per 31 december		51.316	50.000
Deelnemingen			
Boekwaarde per 1 januari		5.888.400	3.958.629
Mutatie belang in deelneming		14.136	-
Dividenduitkering		- 497.031	- 220.952
Resultaat deelnemingen		2.006.017	2.177.174
		7.411.522	5.914.851
Mutatie voorziening deelneming		- 24.659	- 26.451
		7.386.863	5.888.400
Eigen vermogen			
Eigen vermogen per 1 januari		14.969.801	13.031.397
Dividenduitkering		- 247.395	-
Resultaat boekjaar		2.045.462	1.938.404
Eigen vermogen per 31 december		16.767.868	14.969.801
Geplaatst aandelenkapitaal²			
Bestaand uit:			
Gewone aandelen A	x 100	650.000	
Cum. preferente aandelen A	x 100	7.350.000	
Gewone aandelen B	x 100	1.725.000	
Cum. preferente aandelen B	x 100	625.000	
		10.350.000	

Het maatschappelijk kapitaal bedraagt ultimo boekjaar € 11.500.000

	2019	2018
	€	€
Overige reserves cumulatief preferente aandelen A³		
Stand per 1 januari	2.585.905	2.362.828
Verdeling resultaat vorig boekjaar	1.786.501	223.077
Stand per 31 december	4.372.406	2.585.905
Overige reserves cumulatief preferente aandelen B⁴		
Stand per 1 januari	95.492	76.515
Verdeling resultaat vorig boekjaar	151.903	18.977
Dividenduitkering	-247.395	-
Stand per 31 december	-	95.492
Resultaat boekjaar⁵		
Stand per 1 januari	1.938.404	242.054
Af: Naar reserve cumulatief preferente aandelen A	- 1.786.501	- 223.077
Naar reserve cumulatief preferente aandelen B	- 151.903	- 18.977
Resultaat boekjaar	2.045.462	1.938.404
Stand per 31 december	2.045.462	1.938.404
Voorziening deelnemingen⁶		
Boekwaarde per 1 januari	336.967	363.418
Opheffing deelneming	- 124.895	-
Mutatie voorziening deelneming	- 24.659	- 26.451
In mindering gebracht op vordering deelneming	- 187.413	- 336.967
	-	-

Langlopende leningen⁷

Betreft een niet rentedragende langlopende verplichting. De verplichting bedraagt € 400.000 met een looptijd tot 1 juni 2023. Jaarlijkse aflossing € 50.000, voor het eerst op 1 juni 2016. De reële waarde van deze post bedraagt € 139.500.

Toelichting op enkelvoudige jaarrekening 2019

Resultaatbestemming

Het resultaat na belastingen kan, conform artikel 21 van de statuten, als volgt aan de aandelen pakketten worden toegerekend.

	€	€
Resultaat na belastingen 2019 Countus Groep		2.045.462
Inhaaleffect cum pref dividend 2018		
Cum pref Aandelen A	415.600	
Cum pref Aandelen B	35.337	
		450.937
Inhaaleffect cum pref dividend 2019		
Cum pref Aandelen A	514.500	
Cum pref Aandelen B	43.750	
		558.250
Krachtens art. 21 lid 2 van de statuten toe te rekenen aan Aandelen A: 3% van (4.372.406 + 0 -/- 2.000.000)		71.172
		965.103
Ter beschikking van gewone aandelen		965.103
Gewone aandelen A (650.000)	264.133	
Gewone aandelen B (1.725.000)	700.970	
		965.103
Verdeling per pakket aandelen		
Cum pref Aandelen A	930.100	
Gewone aandelen A	264.133	
Krachtens art. 21 lid 2 van de statuten	71.172	
		1.265.405
Cum pref Aandelen B	79.087	
Gewone aandelen B	700.970	
		780.057
		2.045.462

Ondertekening:

Zwolle, _____

Directie:

drs. B.E.J. Seemann RA/CCC

Raad van Commissarissen:

D.J. Verhoeven

drs. B.J. Pastoor

mr E.G.M. van Ewijk

drs. R. Lubbers-Hilbrands RA

ing. C.P. Maas

Overige gegevens

Statutaire winstverdeling

Artikel 21 van de statuten luidt als volgt:

1. De directie bepaalt, met goedkeuring van de Raad van Commissarissen, welk gedeelte van de winst wordt gereserveerd. De winst na deze reservering staat ter vrije beschikking van de algemene vergadering, met dien verstande dat
  - a. allereerst op de cumulatief preferente aandelen een dividend wordt uitgekeerd ter grootte van zeven procent (7%) over het nominale bedrag van die aandelen. Indien echter in de voorafgaande jaren geen of te weinig dividend op deze aandelen is uitgekeerd, wordt eerst het achterstallig dividend over die jaren uitgekeerd, te beginnen met het oudste jaar. De vergadering van de houders van cumulatief preferente aandelen A en B kan evenwel besluiten het in het onderwerpelijk jaar uit te keren dividend op een lager bedrag vast te stellen. Daarmee vervalt het recht op het verschil, tenzij bij bedoeld besluit anders is bepaald;
  - b. van de resterende winst geen uitkering meer kan worden gedaan op de cumulatief preferente aandelen, behoudens het bepaalde in lid 2 van dit artikel 21.
2. Door de verdeling in gewone en cumulatief preferente aandelen A en B worden vier reserverekeningen gevormd, die met die verschillende soorten aandelen samenhangen. De gewone en cumulatief preferente aandelen A voor zover deze zijn geplaatst bij de stichting: “Stichting Countus Groep”, vertegenwoordigen de waarde van de onderneming van de vennootschap, bij datum van uitgifte, te weten ACHT MILJOEN EURO (€ 8.000.000,00). Indien de reserverekeningen, die samenhangen met de gewone en de cumulatief preferente aandelen A samen het bedrag van TWEE MILJOEN EURO (€ 2.000.000,00) overschrijden, wordt over het meerdere van deze reserverekeningen een rente van drie procent (3%) aan de houders van bedoelde aandelen A naar rato toegekend.
3. De winst die na de hiervoor omschreven reservering en toekenningen overblijft, wordt aan de gewone aandelen A en B toegekend.
4. Verliezen worden in de hierna te noemen volgorde ten laste van de reserverekeningen gebracht:
  1. ten laste van de reserverekeningen die samenhangen met de gewone aandelen A en B naar rato en vervolgens
  2. ten laste van de reserverekeningen die samenhangen met de cumulatief preferente aandelen A en B naar rato.
  3. Indien het verlies de onder 1 en 2 genoemde reserverekeningen overtreft, besluit de algemene vergadering van aandeelhouders over de toerekening van het resterende verlies.
4. a. De vennootschap kan aan de aandeelhouders en andere gerechtigden tot de voor uitkering vatbare winst slechts uitkeringen doen voor zover het eigen vermogen groter is dan het gestorte en opgevraagde deel van het kapitaal vermeerderd met de reserves die krachtens de wet moeten worden aangehouden.
  - b. Uitkering van winst geschiedt na de vaststelling van de jaarrekening waaruit blijkt dat zij geoorloofd is.
  - c. Op aandelen of certificaten wordt geen winst ten behoeve van de vennootschap uitgekeerd.
5. Bij de berekening van de winstverdeling tellen de aandelen die de vennootschap in haar eigen kapitaal houdt niet mede, tenzij deze aandelen belast zijn met een vruchtgebruik.
6. De vennootschap mag tussentijds slechts uitkeringen doen, indien aan het vereiste van het vierde lid sub a is voldaan.
7. De algemene vergadering van aandeelhouders bepaalt de bestemming en verdeling van de winst met inachtneming van de redelijkheid en billijkheid en onverminderd hetgeen hiervoor en in artikel 22 van deze statuten is bepaald.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Mazars

Ons oordeel

wij hebben de jaarrekening 2019 van Countus Groep B.V. te Zwolle gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Countus Groep B.V. per 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2019;
2. de geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2019; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Countus Groep B.V. zoals vereist de Wet toezicht accountants-organisaties (Wta), in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het directieverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW vereist is.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van het directieverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk

acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslag-gevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteits-veronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk

nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groeps-onderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van commissarissen dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Rotterdam, 22 april 2020

MAZARS ACCOUNTANTS N.V.

drs. J.J.W. Galas RA

Countus

daar reken je op

subvention
Krachtig subsidieadvies

Countus | **CEIFER**

seres
Countus Seres
accountants+adviseurs

C3A
agro & agri
advies

**DE
OMGEVINGS
ADVISEURS.**

Disclaimer

De informatie in dit jaarverslag heeft Countus met de grootste zorg samengesteld. Aan de gegevens in dit jaarverslag kunnen geen rechten worden ontleend. Niets van dit jaarverslag mag zonder schriftelijke en voorafgaande toestemming van Countus worden gereproduceerd.

In de opmaak van dit jaarverslag is vanwege de Corona-crisis gekozen voor een sobere grafische weergave passend in deze tijd.

Directie Countus

Colofon

Uitgave Countus Groep

Dokter Stolteweg 2
8025 AV Zwolle
www.countus.nl

Concept & Realisatie

Zecht | Stunned

Tekst

Marc Schrijft

COUNTUS.NL